

DOLENSKI

Glasiło Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsako sredo — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RAČUN pri Komunalni banki v Novem mestu št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 46 (400) LETO VIII.
NOVO MESTO, 13. NOVEMBRA 1957

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Rokopisov ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje »Slovenski poročevalec« v Ljubljani

Polovico Partizanske ceste v Novem mestu so medtem že tlakovali, za ostanek pa potrebujejo še nekaj lepega vremena

Izvoljeni predsedniki občin in nov okrajni ljudski odbor

Petega novembra so imeli vsi novoizvoljeni občinski ljudski odbori prve seje. Na teh so volili predsednike posameznih zborov in občinskih ljudskih odborov ter odbornike v okrajni ljudski odbor.

V sedmih občinah našega okraja so ponovno izvolili dosedanje predsednike, v štirih občinah pa so izvolili nove. Izvoljeni predsedniki občin v novomeškem okraju so tilde tovariši:

Novo mesto: Maks Vale; Crnomelj: Janez Zunič; Metlika: Franc Jakljevič; Semič: Franc Kaps; Sentjernej: Dodo Majzelj; Kostanjevica-Podbočje: Franc Kuntarič; Mokronog: Jože Jerič; Mirna: Ludvik Golob; Trebnje: Ciril Bukovec; Straža-Toplice: Erno Sali; Žužemberk: Jože Gosenca.

Na prvih sejah so izvolili tudi odbornike okrajnega zbora in okrajnega zbora proizvajalcev, ki imata skupno 70 odbornikov. Vsi okrajni odborniki občinskih ljudskih odborov. Na prvih sejah so mimo tega izvolili še predsednike posameznih zborov, ki bodo vodili ločene seje le-teh, skupne seje obeh zborov pa vodi predsednik občinskega ljudskega odbora. Prav tako so na prvih sejah izvolili nekatere

komisije, ki bodo pripravile potrebne predloge za pravičen in zakonit potek dela novih ljudskih odborov, v skladu z dosedanjimi in novimi razširjenimi nalogami občin.

ODBORNIKI NOVEGA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

OKRAJNI ZBOR

Zunič Janez (Crnomelj), Zugelj Martin (Novo mesto), Fabjan Bojan (Crnomelj), Hutar Alojz (Crnomelj), Zagar Jože (Vinica), Suhorepec Jakob (Otovec), Kuntarič Karol (Dobe), Kerin Franc (Podbočje), Belopavličnik Niko (Novo mesto), Jakljevič Franc (Metlika), Jug Gojislav (Metlika), Golob Ludvik (Mirna), Frelih Jože (Sentrupert), Jerič Jože (Mokronog), Videčnik Vilko (Mokronog), Dolenc Stane (Novo mesto), Golob Ludvik (Novo mesto), Levčnik Jurij (Novo mesto), Medle Franc (Seja pri Ratežu), Murn

Alojz (Podgrad), Pirč Tone (Novo mesto), Počrvina Miha (Novo mesto), dr. Spilber Adolf (Novo mesto), Vale Maks (Novo mesto), Thorževski Sergej (Novo mesto), Kaps Franc (Starihov vrh), Skrinjar Zan (Crešnjevce), Zupančič Viktor (Novo mesto), Sali Erno (Vavta vas), Pirkovič Franc (Novo mesto), Majzelj Vid (Sentjernej), Kušljan Stanko (Sentjernej), Rangus Franc (Dol. Vrhpolje), Bukovec Ciril (Vel. Loka), Zupančič Jože (Trebnje), Skubic Franc (Ponikve), Zidar Franc (Trebnje), Gosenca Jože (Dvor), Jarc

(Nadaljevanje na 3. strani)

Cepjenje proti otroški paraziti se je začelo

Te dni so zdravniške ekipe po vsej Sloveniji začele cepiti proti otroški paraziti. Poročila, ki smo jih dobili s cepišča okraja Nova Gorica in Kranj, ki sta prva začela s cepjenjem, so več kot ugodna. Odziv je povsod bil že prvi dan 100 odstoten, prihajali pa so tudi otroci, ki jih ni bilo v spisih zaradi pomote, preselitve ali pa so v kraju cepjenja na počitnicah. Prav zaradi tega je cepjenje v okraju Nova Gorica doseglo prvi dan 110 odstotkov planiranih otrok. Nikjer se ni pojavilo vprašanje plačevanja prispevka 600 din, kar je znak, da so starši otrok pravilno razumeli akcijo in jo s svoje strani podprli. Prav prijetno je bilo videti otroke in starše, ki so čakali na cepjenje v vzornem redu, ker so starši pač spoznali, da je moderna medicinska znanost s pomočjo ljudske oblasti v resnici odločno zatretilo nevarno nalezljivo bolezen in preprečilo njene nevarne posledice.

V večini okrajev se je začelo cepjenje kot v našem okraju z 11. novembra. Zdravniške ekipe, ki jih sestavljajo cepitelj in pomočnik, zdravnik-triažer in pomočnik, administratorji in tehnični vodje ekip, bodo bodo opravili veliko in odgovorno delo. Starši, pomagajte ekipam s tem, da ste disciplinirani, da prihajate točno po pozivih na cepišča in v določenem času, da ne bi bilo zastoja, ker ekipa mora čakati! Kmalu za cepjenjem na vašem cepišču mora ekipa drugam, kjer starši in otroci prav tako čakajo. Če ste opazili pri vašem otroku kakšne bolezenske znake, povejte to zdravniku-triažerju, delo bo potekalo hitreje!

Prinesite s seboj na cepišče poziv! Če pomotoma niste dobili povabila, če ste slučajno na potovanju ali na počitnicah lahko vseeno pripeljete vašega otroka, če je rojen v letu 1951 pa do 31. marca letos, ker ga bomo tudi cepili, vam bo pa prihranjeno potovanje v domači kraj. Da bo otrok drugič cepljen lahko doma, boste prejeli potrdilo o cepitvi na samem cepišču. Javite tudi vse tiste otroke, ki so bili že cepljeni proti paraziti pred to akcijo, da jih vnesemo v spisek, ker je za končni rezultat izredno važno.

Opozarjamo, da bo posebna ekipa Centralnega higienškega zavoda v vsaki občini vzela nekaj kapljic krvi posebej za to določeno otrokom, da bi lahko določila rast odparitov proti paraziti po cepitvi. Teh izbranih otrok ne bo veliko, vendar je za uspeh akcije to nujno. Prosimo, da ne ovirate dela te posebne ekipe, ker to otroku ne bo prav nič škodovalo, celo nasprotno, točno boste vedeli, kako velika je njegova odpornost.

Nevarnost in posledice po cepitvi praktično ni. Cepljeni zaenkrat ne bodo le tisti otroci, ki jih bo zdravnik-triažer izločil, ker so tako ali drugače bolni. Te stvari pa že poznate, saj tudi niso vsi cepljeni proti kozjemu in davici, ker nekatere izloči zdravnik, pa se cepizni zato pozneje.

Našim staršem in našim ekipam popolnoma zaupamo in smo prepričani, da ne bo otroka, ki bi ne bil cepljen proti otroški paraziti, ker je to najboljša aktivna obramba proti tej nevarni bolezni. Dr. Božo Oblak

Solski delavci novomeške občine so zborovali

V soboto, 9. novembra, so se v Domu LP v Novem mestu zbrali na letni občini zbor članov Društva učiteljev in profesorjev občine Novo mesto. Zbor je bil dobro pripravljen, udeležba polnoštevna. O delu odbora oziroma društva v zadnjem času je poročal predsednik ing. prof. Zobeč. Sledila sta dva referata: načelnik tajništva za prosveto OLO Novo mesto Ljudez Kastelic je govoril o materialnem stanju šolstva v merilu vsega okraja; to stanje je zelo peneče, enako kot personalno in se ga morajo resno lotiti vsi občinski odbori. V tej zvezi je bil zanimiv predlog, naj bi bili šolski proračuni preeti, se pravi, izvesti pravici Narodne banke, da jih lahko zapre. Zlasti bo to važno posledic, ko razpis prostih mest ne bo več samo na papirju, kajti

1. januarja bo ukinjena republiška komisija za uslužbena vprašanja pri Svetu za šolstvo LRS. Tako bodo razpisji dobili polno veljavo in občine bodo morale resno poskrbeti za finančna sredstva in druge pogoje (stanovanja itd.), če bodo hotele ne samo ohraniti ampak tudi izpopolniti učni kader za svoje šole.

Drugi referat je imela ravnateljica Fančič Novak iz Stolpca. Govorila je o družbenem upravljanju v šoli in sicer na podlagi praktičnega dela in uspehov šolskega odbora v Stolpcih.

Ves občini zbor je dal soglasno priznanje delavnosti odbora društva, ki je prevzel delo aprila letos in izvoljen je bil mlajši ves stari odbor, ki mu spet predseduje ing. prof. Zobeč.

Gospodinjski center je vsem udeležencem zboru priredil zakusko, občinski ljudski odbor pa zvečer zabavo.

V Novem mestu so proslavili 40-letnico Oktobra

V počastitev Oktobrske revolucije je bila v Novem mestu slavnostna akademija. Po otvoritvi — Internacionala — je o Oktobrski socialistični revoluciji in njenem pomenu govoril načelnik Tajništva za prosveto in kulturo Ljudez Kastelic. Zdržena orkestra PD Dušan Jereb in JLA sta izvajala glasbeni program, združeni pevski zbori (Svoboda Bršljan, KUD Janez Trdina Smihel in moški zbor Dušana Jereba) so zapeli dve pesmi, članji igralne družine Dušana Jereba pa so igrali Brechtovo enodejansko iz španske državljanske vojne »Puške gospe Carrar«.

Novomeški taborniki vabijo

V nedeljo, 16. novembra bo ob 9. uri v porotni dvorani okrognega sodišča redni letni občni zbor Rodu gorjanskih tabornikov. Vsi prijatelji taborniške organizacije, ki se v Novem mestu uspešno razvijajo in je med prvimi v Sloveniji, posebno pa stariji taborniki, so vabljivi, da se udeležijo občnega zbora. Na občnem zboru bo nazorno prikazan pregled dela vodov. delovnih enot tabornikov, podane bodo kritične pripombe k dosedanjemu delu.

Volilci so naročili odbornikom

Tovarišica Vida Tomšič je na posvetovanju, ki ga je organizirala Zveza prijateljev mladine v Ljubljani 1. oktobra, poudarila, da je dvig življenjske ravni naših ljudi v veliki meri odvisen od dela občinskih ljudskih odborov. Ti bodo morali skrbeti za večje dohodke na osnovi dviga produktivnosti, sredstva pa vlagati predvsem tja, kjer bodo koristila čim večjemu številu občanov.

Volilci v našem okraju so na zborih pred volitvami dali vse polno, dobrih predlogov in pobud za izboljšanje gospodarstva. Med predlogi je veliko takih, ki so uresničljivi brez večjih sredstev, samo z mobilizacijo lastnih sredstev, nekateri od njih pa terjajo večja sredstva, več priprav in daljši čas za uresničitev. Razumljivo je, da so dajali volilci predloge za nove gradnje in izboljšave predvsem za tiste skupne naprave, ki se jih najbolj neopredelno tičejo. Med temi so dokončana elektrifikacija v okraju, okrepitev vodov za industrijski tok, oskrba naselij z dobro vodo, gradnja in popravila potov in cest, v mestih pa zlasti taki ukrepi občine, ki bodo olajšali delo za poselni materi in ženi. O potrebi hitrejših gradnje stanovanj je bilo toliko predlogov in zahtev, da ni treba o tem ponovno pisati.

Ne bi bilo prav, če bi vsi ti nešteti dobri predlogi ostali samo na papirju, v zapisnikih zborov volilcev, dane obljube pa le nekateri volilci soglašajo. Zapisniki zborov volilcev s predlogi in pobudami morajo na prvo delovno sejo ljudskih odborov! To toliko bolj, ker se že pripravljajo družbeni plani in proračuni za prihodnje leto. Ti morajo, v kolikor je največ mogoče že upoštevati sklepe in predloge volilcev.

Posebno važen bo napredek kmetijstva

Na občinskih ljudskih odborih prav sedaj pripravljajo tudi perspektivne načrte za napredek kmetijstva. Napak bo, če bodo načrti sestavljali samo v pisanih brez širšega posvetovanja z upravnimi odbori kmetijskih združenj, strokovnjaki in kmetovalci. Brez zavestnega sodelovanja vseh teh načrti ne bodo popolni in dobri.

Sploh morajo občinski ljudski odbori posvetiti vso skrb razvoju kmetijstva, ki mora dobiti odraz tudi v družbenem

planu in proračunu občine in okraja. Zakon o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč, ki ga je sprejela Ljudska skupščina LRS 22. oktobra 1957 in ki je objavljen v Uradnem listu LRS dne 31. oktobra 1957, daje pravno osnovo za hitrejši dvig kmetijske proizvodnje, ljudski odbori s svojimi organi pa so dolžni vskladiti načrt o razvoju kmetijstva z določili zakona. Dolžni so tudi skrbeti, da bodo z načrtom seznanjeni kmetijski proizvajalci.

Naloge, prevzete z izvolitvijo, so povečini takega značaja, da ne trpe odlašanja, pač pa zahtevajo mobilizacijo vseh naporov za čim hitrejšo uresničitev. Na volitvah izraženo zaupanje naj bo skoz vsdo dobro glavna gonila sila za uresničevanje vseh načrtov, ki so v korist skupnosti in s tem tudi posameznika.

Pomen delovnih svetov in komisij, v katerih naj sodeluje kar največ žena

Do prihodnjih sej bodo posebne komisije ljudskih odborov pripravile predloge za volitve svetov in komisij. V njih bo vključeno na stotine državljanov, ki bodo neposredno sodelovali v družbenem upravljanju občine in okraja. Delo svetov in komisij je zelo važno in odgovorno, zato je treba voliti vanje res delavne

in prizadevne državljanke. Občinske komisije za pripravo volitev svetov in komisij morajo upoštevati predvsem tiste kandidate, katere bodo predlagale posamezne politične in gospodarske organizacije, društva in ustanove. Prav v svete in komisije je treba voliti čimveč žena in tudi mladino. Zlasti v svete za varstvo družine, za socialno varstvo, stanovanske zadeve, v svete za komunalne zadeve, za finance in družbeni plan in dru-

ge naj pride čim več delovnih žena. Pri tem je treba še opozoriti, da naj pride poseamejni državljan v tisti svet ali komisijo, kjer sam želi delati. Le od tako izbranih in izvoljenih svetov lahko pričakujemo plodno delo.

Nalog je več kot dovolj, možnosti za napredek tudi. Veliko pa je odvisno od organizacije in pravičnega trošenja družbenih sredstev. To sta pa tudi dve osnovni nalogi novoizvoljenih ljudskih odborov.

Notranjepolitični tedenski pregled

Višje plače - višji standard

Poleg resolucije o dvigu splošne potrošnje v prihodnjih petih letih je Zvezna ljudska skupščina sprejela tudi resolucijo o perspektivnem razvoju osebne potrošnje. Z drupo besedo bi lahko rekli, da pomeni ta resolucija osnovni načrt za dvig življenjske ravni v prihodnjih letih. Osnovna misel, ki preveča resolucijo je v tem, da mora osebna potrošnja v prihodnje naraščati v skladu z naraščanjem narodnega dohodka. Vse do lanskega leta smo namreč pretežni del narodnega dohodka uporabili za razvoj gospodarstva in le manjši del za plače, ki neposredno vplivajo na dvig življenjske ravni.

Ze letos pa je ta stvar povsem drugačn. Predvideli smo, da se bodo plače povečale za okoli 10 odstotkov in da se bo osebna potrošnja povečala za nekaj več kot 7 odstotkov. Doseženi uspehi pa so omogočili izplačevanje višjih prejemkov in zato se je povečala tudi osebna potrošnja. Po dosedanjih podatkih se bodo prejemki delavcev in nameščenec v gospodarstvu povečali za 16,5 odstotka, plače nameščenec v državni upravi za okoli 8 odstotkov, prejemki upokojencev za 7,5 odstotka. To nas sicer opozarja, da prejemki v državni upravi in pri upokojencih zastajajo, v povprečju pa so se dohodki vendarle precej povečali. Osebna potrošnja na prebivalca se je v letošnjem letu povečala za 11 odstotkov, to je za 4 odstotke več kot smo predvideli z družbenim planom. Ker so se v istem času povečale cene za okoli dva odstotka, lahko govorimo o povečani življenjski ravni v letu 1957.

Dviganje življenjske ravni pa je ena osnovnih nalog, ki jih želimo uresničiti tudi v prihodnjem obdobju, pa čeprav ne s tako velikimi odstotki kot v letošnjem letu. Znano je, da se bodo prejemki upokojencev povečali za 5,7 milijard, pravtako je znano, da bodo plače javnih uslužbencev večje za 18 milijard dinarjev, k temu je treba dodati še to, da gospodarstveniki predvidevajo, da se bodo vsi dohodki prebivalstva povečali za 80 do 100 milijard dinarjev. Osnovna naloga bo obdržati stabilne cene, kajti le-te nikakor ne smejo dohiteti povečanih plač oziroma prejemkov prebivalstva, če hočemo tudi v prihodnje govoriti o povečani življenjski ravni in povečanju realne plače.

Dvoje nalog nas čaka, poleg drugih, na tem področju. Industriji bomo morali z uvozom surovin in pa povečano proizvodnjo domačih surovin zagotoviti nemoteno delo, tako da bomo imeli dovolj velike zaloge blaga. V letošnjem letu so zaloge pošle prav zaradi povečanih prejemkov prebivalstva, ki je pokupilo veliko več tekstila in drugih industrijskih proizvodov kot je bil to običaj doslej. Če ne bi imeli dovolj velikih zalog, bi se znalo zgoditi, da bi cene industrijskega blaga poskočile navzgor, kajti na našem trgu velja zakon ponudbe in povpraševanja, kar pomeni z drugo besedo, da je blago, ki ga primanjkuje dražje in blago, ki ga je na pretek ceneje. Drugo važno vprašanje pa je vsklajevanje izvoza z domačimi potrebami. Kaže, da smo v letošnjem letu izvozili preveč tekstilnega blaga, obutve pa tudi nekaterih

kmetijskih pridelkov kot so meso, jajca itd. V Beogradu so že razpravljali o tem, da bi v prihodnjem letu izvoz takega blaga omejili. Vendar bomo morali istočasno najti v tujini trg za druge izdelke. Če bi izvoz samo zmanjševali in prav nič skrbeli za to, da ga nadomestimo z izvozom drugega blaga, bi k dvigu osebne potrošnje prav nič ne prispevali, ker bi bila naša plačilna bilanca s tujino še bolj deficitarna.

Da se povrtno še enkrat na družbeni plan za prihodnjih pet let. V tem planu je predvideno, da se bo narodni dohodek vsako leto povečal za okoli 7 odstotkov. V skladu s tem naj bi se plače v gospodarstvu povečale za okoli 7 do 8 odstotkov, plače v državni upravi pa za okoli 5—6 odstotkov. Vendar računamo in to bomo morali doseči, da plač ne bomo dvigali vsem enako. Več naj bi dobili visokokvalificirani delavci, katerim naj bi se plače v prihodnjih petih letih povečale za okoli 55 odstotkov, manj pa ostali, katerim naj bi se plače povečale za okoli 20 do 25 odstotkov.

Ceprav smo o družbenem standardu že pisali, bi danes navedli še to, da se bodo izdatki za gradnjo šol, stanovanj in podobne stvari v prihodnjih petih letih povečali za 46 odstotkov. Za investicije bomo dali dvakrat več kot doslej. Za stanovanja bomo dali vsako leto 75 milijard dinarjev. S temi sredstvi bomo lahko v petih letih zgradili okoli 200.000 stanovanj. Kljub veliki številki pa moramo povedati, da stanovanjski problem s tem še ne bo rešen. Zato bodo morala gospodarska podjetja graditi stanovanja tudi s sredstvi, s katerimi samostojno razpolagajo. Za šolstvo pa bomo dali v prihodnjih petih letih 58 odstotkov več denurja kot do sedaj. To so precejšnja sredstva in šolstvo si bo lahko precej opomoglo.

Novi črnomaljski vodovod

Gradnja vodovoda, ki bo za začetek oskrboval z zdravo pitno vodo mesto Crnomelj, pomeni pa se znaten del Bele krajline, se po dolgotrajnih pripravah, obsežnem delu in velikih vloženih finančnih sredstvih približuje h kraju. Če ne bo kakih posebnih zaprek, bo za Dan republike — 29. novembra — že zasumelna prva voda iz novega vodovoda. To bo za Crnomelj velika gospodarska pa tudi zdravstveno-higienična pridobitev, saj mestu in bližnji okolici posledje ne bo manjkalo zdrave in dobre pitne vode.

V Crnomlju so zgradili prvi vodovod sicer že leta 1897, ko so v pribl. 10 km oddaljenem

Blatniku nad Semičem dnevno zajeli nekaj 100 kub. m vode, kar je za takratno prebivalstvo Crnomlja zadostalo. Z zgraditvijo železniške proge leta 1914 pa se je začelo množiti tudi prebivalstvo Crnomlja, posebno v letih po I. svetovni vojni. Ze v naslednjih letih je bilo v mestu voda premalo. Mestni vodovod je bil prisljen na odjem vode iz železniške črpalnice, ki je postavljen op strugi Dobilčice. Voda iz tega vodovoda pa ni ne dobra ne zdrava. Samo izvajanju skrajnih sanitarnih predpisov se je treba zadovoljiti, da v zadnjih letih niso izbruhle epidemije, čeprav so morali Crnomalčani vse ta čas

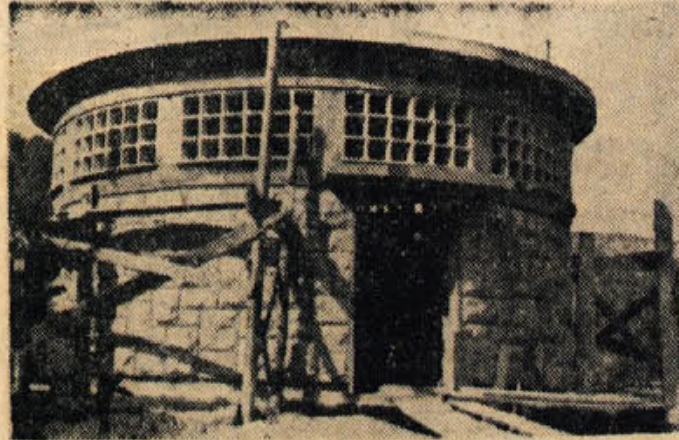
piiti močno klorirano vodo, ki se je razen tega, n. pr. letos poleti, segrela do 26 stopinj Celzija!

Kaj je torej bolj razumljivo kot to, da se prebivalci Crnomlja zelo veselijo otvoritve novega vodovoda, ki bo neprecenljiva pridobitev za Crnomelj in okolico.

Letos bo dograjen rezervoar za 500 kubičnih metrov vode. Cevi od črpalnice ob izvira Dobilčice do rezervoarja in od rezervoarja do Crnomlja so bile položene že lani. S tem bo dokončan šel prvi del črnomaljskega vodovoda. V naslednjih letih bo zgrajen še en tak rezervoar in posledje, v katerem bodo čistilne naprave in uprava vodovoda. Vodovodno omrežje bodo razširili proti Dragatušju, Adlešičem in drugim okoliškim vasem, kar vse do seveda zahtevalo še znatnih finančnih sredstev. Občinski ljudski odbor čiska na tem področju važno in za vse Belo krajino nadvse pomembno delo; volilci upravičeno upajo, da bodo napori, ki jih bosta oba nova zbora ObLO vlagala v črnomaljski vodovod, zaključeni z zaledenimi uspehi.

VREME

ZA ČAS OD 15. DO 24. NOV. V splošnem bo suho in hladno vreme, s pogostimi megami v nižinah in mrzom ponoči. Lahne, pretežno snežne padavine pričakujemo okoli 17. in zlasti okoli 24. novembra. (V.M.)

Za črpalne naprave novega črnomaljskega vodovoda je zgrajen leden objekt ob izvira Dobilčice

Člani občinskih ljudskih odborov

Slovo od Dvojmočeve mame

(Prenos s 1. strani)
Franc (Cvibelj) in Rože Jože (Lopata).

ZBOR PROIZVAJALCEV

a) Proizvajalska skupina industrije, trgovine in obrti
Inž. Peternel Branko (Kanižarica), Lakner Ivan (Cromelj), Kos Franc (Cromelj), Kobe Franc (Metlika), Celar Danijel (Mirna), Andrižanič Boris (Novo mesto), Udovič Jože (Novo mesto), Pirnat Ivan (Novo mesto), Kočvar Ivan (Novo mesto), Zupanc Marija (Novo mesto), Kovarik Janez (Novo mesto), Rolih Anton (Novo mesto), Jevšek Miloš (Novo mesto), Umetič Jože (Novo mesto), Lovko Anton (Vrtača), Štrumbelj Viktor (Vavta vas), Brsan Ivan (Gor. Straža), Simonič Ludvik (Sentjernej), Slavinc Avgust (Trebnje).

b) Proizvajalska skupina kmetijeva

Zupančič Karl (Cromelj), Strbenc Jože (Stari trg), Pisanek Albin (Podbočje), Nemanič Jože (Gor. Lokvica), Uhan Marjan (Mokronog), Povše Rudolf (Dol. Podboršt), Kastelec Franc (Jama), Franko Jože (Hrastje), Tramate Alojz (Zloganje), Smole Franc (Zubina) in Blatnik Anton (Zafara).

Občina Cromelj

a) Člani občinskega zbora:

Zunič Janez, Petek Andrej, Zvab Jože, Fabjan Bojan, Vavpnič Vladka, Brodrič Matija, Prijanovič Peter, Kozan Alojz, Požek Ivan, Katič Pavel, Balkovec Jože, Zagar Jože, Malič Nikolaj, Malič Kazimir, Kunič Janez, Zalec Jože, Balkovec Andrej, Barč Franc, Stajdohar Anton, Zugelj Martin, Kobe Rudi, Hutar Alojz, Lakner Anton, Bahor Janez, Suhorepec Jakob, Volf Jože, Ilenič Leopold, Klobučar Janez, Suhorepec Franc.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Ing. Peternel Branko, Jančič Jože, Zore Jože, Lakner Ivan, Kočvar Franc, Voglar Stanko, Pahulja Blaž, Kos Franc, Šimec Milan, Laterner Franc, Doltar Jože, Janež Franc, Sedaj Viljem, Skubic Janko, Mušič Peter (za industrijsko skupino).

Zupančič Karel, Grahek Jakob, Mušič Miko, Petek Matija, Banovec Janko, Matkovič Janko, Špehar Ivan, Strbenc Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Kostanjevica-Podbočje

a) Člani občinskega zbora:

Bučar Franc, Kuntarič Karel, Pisek Ivan, Majcen Pavel, Sintič Alojz, Močan Anton, Ivšič Franc, Petretič Martin, Kerin Franc, Vintar Janez, Zupančič Franc, Jarkovič Anton, Kodrič Anton, Vegelj Jože, Vintar Janez.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Furar Alojz, Globevnik Franc, Miskar Alojz (za industrijsko skupino).
Herakovič Pavel, Penca Anton, Colarič Franc, Filipič Tone, Stopar Janez, Drmaž Franc, Verbič Janez, Pisanski Albin, Kerin Karel, Banič Janez (za kmetijsko skupino).

Občina Metlika

a) Člani občinskega zbora:

Jakljevič Franc, Jug Gojislav, Guštin Slava, Pečarič Janko, Matjašič Jože, Oberman Anton, Slobodnik Stanko, Slobodnik Franc, Urbas Anton, Suklje Jože, Kristinc Jože, Tomc Franc, Belopavličnik Niko, Badovinac Peter, Stefančič Alojz, Urh Janez, Segina Janez, Pezdirc Anton, Skabar Emil.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Kraj Martin, Kastelec Franc, Cvelbar Franc, Medle Janez, Dragan Minka, Povše Rudolf (za kmetijsko skupino).

Občina Semič

a) Člani občinskega zbora:

Skrinjar Zan, Voljč Branko, Konde Anton, Smrekar Jakob, Oven Ivan, Kapf Franc, Mrvič Vinko, Lovrin Janez, Kočvar Anton, Sever Anica, Simonič Matija, Pašič Franc, Kambič Alojz, Lukežič Anton, Plut Jože.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Lovko Anton, Picej Jelka, Lovrin Matilda, Maler Ernest, Sebenik Janez, Vindišman Martin, Macele Stefan, Pustavrh Anton (za industrijsko skupino).
Kočvar Janez, Hutar Anton, Stublar Jakob, Pašič Anton (za kmetijsko skupino).

Občina Straža-Toplice

a) Člani občinskega zbora:

Kršinič Marko, Pavček Alojz, Rajer Jože, Šali Erno, Dular Robert, Novinec Albin, Pugelj Ivan, Pršina Jože, Pečjak Jože, Blatnik Jože, Bradac Alojz, Fink Mirko, Senica Alojz, Markovič Franc, Heferle Ferdo, Bučar Janez, Janko Ivan, Zupančič Viktor, Kump Franc.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Sentjernej

a) Člani občinskega zbora:

Pirkovič Franc, Majčič Dođo, Golob Anton, Hudoklin Jože, Rangus Franc, Kušljan Stanko, Frančič Franc, Korčič Tone, Radešček Anton, Fabjan Rudolf, Radovan Anton, Guštin Franc, Vrtačič Alojz, Kuhar Jože, Abram Stanko, Tomažič Ivan, Dretnič Alojz, Jordan Anton, Sutar Blaž, Hranilovič Milan, Zupet Pavel, Bregar Jože, Zagorc Karel.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Novo mesto

a) Člani občinskega zbora:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

Občina Kostanjevica-Podbočje

a) Člani občinskega zbora:

Bučar Franc, Kuntarič Karel, Pisek Ivan, Majcen Pavel, Sintič Alojz, Močan Anton, Ivšič Franc, Petretič Martin, Kerin Franc, Vintar Janez, Zupančič Franc, Jarkovič Anton, Kodrič Anton, Vegelj Jože, Vintar Janez.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Furar Alojz, Globevnik Franc, Miskar Alojz (za industrijsko skupino).
Herakovič Pavel, Penca Anton, Colarič Franc, Filipič Tone, Stopar Janez, Drmaž Franc, Verbič Janez, Pisanski Albin, Kerin Karel, Banič Janez (za kmetijsko skupino).

Občina Metlika

a) Člani občinskega zbora:

Jakljevič Franc, Jug Gojislav, Guštin Slava, Pečarič Janko, Matjašič Jože, Oberman Anton, Slobodnik Stanko, Slobodnik Franc, Urbas Anton, Suklje Jože, Kristinc Jože, Tomc Franc, Belopavličnik Niko, Badovinac Peter, Stefančič Alojz, Urh Janez, Segina Janez, Pezdirc Anton, Skabar Emil.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Kraj Martin, Kastelec Franc, Cvelbar Franc, Medle Janez, Dragan Minka, Povše Rudolf (za kmetijsko skupino).

Občina Semič

a) Člani občinskega zbora:

Skrinjar Zan, Voljč Branko, Konde Anton, Smrekar Jakob, Oven Ivan, Kapf Franc, Mrvič Vinko, Lovrin Janez, Kočvar Anton, Sever Anica, Simonič Matija, Pašič Franc, Kambič Alojz, Lukežič Anton, Plut Jože.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Lovko Anton, Picej Jelka, Lovrin Matilda, Maler Ernest, Sebenik Janez, Vindišman Martin, Macele Stefan, Pustavrh Anton (za industrijsko skupino).
Kočvar Janez, Hutar Anton, Stublar Jakob, Pašič Anton (za kmetijsko skupino).

Občina Straža-Toplice

a) Člani občinskega zbora:

Kršinič Marko, Pavček Alojz, Rajer Jože, Šali Erno, Dular Robert, Novinec Albin, Pugelj Ivan, Pršina Jože, Pečjak Jože, Blatnik Jože, Bradac Alojz, Fink Mirko, Senica Alojz, Markovič Franc, Heferle Ferdo, Bučar Janez, Janko Ivan, Zupančič Viktor, Kump Franc.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Sentjernej

a) Člani občinskega zbora:

Pirkovič Franc, Majčič Dođo, Golob Anton, Hudoklin Jože, Rangus Franc, Kušljan Stanko, Frančič Franc, Korčič Tone, Radešček Anton, Fabjan Rudolf, Radovan Anton, Guštin Franc, Vrtačič Alojz, Kuhar Jože, Abram Stanko, Tomažič Ivan, Dretnič Alojz, Jordan Anton, Sutar Blaž, Hranilovič Milan, Zupet Pavel, Bregar Jože, Zagorc Karel.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Novo mesto

a) Člani občinskega zbora:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

Občina Kostanjevica-Podbočje

a) Člani občinskega zbora:

Bučar Franc, Kuntarič Karel, Pisek Ivan, Majcen Pavel, Sintič Alojz, Močan Anton, Ivšič Franc, Petretič Martin, Kerin Franc, Vintar Janez, Zupančič Franc, Jarkovič Anton, Kodrič Anton, Vegelj Jože, Vintar Janez.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Furar Alojz, Globevnik Franc, Miskar Alojz (za industrijsko skupino).
Herakovič Pavel, Penca Anton, Colarič Franc, Filipič Tone, Stopar Janez, Drmaž Franc, Verbič Janez, Pisanski Albin, Kerin Karel, Banič Janez (za kmetijsko skupino).

Občina Metlika

a) Člani občinskega zbora:

Jakljevič Franc, Jug Gojislav, Guštin Slava, Pečarič Janko, Matjašič Jože, Oberman Anton, Slobodnik Stanko, Slobodnik Franc, Urbas Anton, Suklje Jože, Kristinc Jože, Tomc Franc, Belopavličnik Niko, Badovinac Peter, Stefančič Alojz, Urh Janez, Segina Janez, Pezdirc Anton, Skabar Emil.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Kraj Martin, Kastelec Franc, Cvelbar Franc, Medle Janez, Dragan Minka, Povše Rudolf (za kmetijsko skupino).

Občina Semič

a) Člani občinskega zbora:

Skrinjar Zan, Voljč Branko, Konde Anton, Smrekar Jakob, Oven Ivan, Kapf Franc, Mrvič Vinko, Lovrin Janez, Kočvar Anton, Sever Anica, Simonič Matija, Pašič Franc, Kambič Alojz, Lukežič Anton, Plut Jože.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Lovko Anton, Picej Jelka, Lovrin Matilda, Maler Ernest, Sebenik Janez, Vindišman Martin, Macele Stefan, Pustavrh Anton (za industrijsko skupino).
Kočvar Janez, Hutar Anton, Stublar Jakob, Pašič Anton (za kmetijsko skupino).

Občina Straža-Toplice

a) Člani občinskega zbora:

Kršinič Marko, Pavček Alojz, Rajer Jože, Šali Erno, Dular Robert, Novinec Albin, Pugelj Ivan, Pršina Jože, Pečjak Jože, Blatnik Jože, Bradac Alojz, Fink Mirko, Senica Alojz, Markovič Franc, Heferle Ferdo, Bučar Janez, Janko Ivan, Zupančič Viktor, Kump Franc.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Sentjernej

a) Člani občinskega zbora:

Pirkovič Franc, Majčič Dođo, Golob Anton, Hudoklin Jože, Rangus Franc, Kušljan Stanko, Frančič Franc, Korčič Tone, Radešček Anton, Fabjan Rudolf, Radovan Anton, Guštin Franc, Vrtačič Alojz, Kuhar Jože, Abram Stanko, Tomažič Ivan, Dretnič Alojz, Jordan Anton, Sutar Blaž, Hranilovič Milan, Zupet Pavel, Bregar Jože, Zagorc Karel.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Novo mesto

a) Člani občinskega zbora:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

Občina Kostanjevica-Podbočje

a) Člani občinskega zbora:

Bučar Franc, Kuntarič Karel, Pisek Ivan, Majcen Pavel, Sintič Alojz, Močan Anton, Ivšič Franc, Petretič Martin, Kerin Franc, Vintar Janez, Zupančič Franc, Jarkovič Anton, Kodrič Anton, Vegelj Jože, Vintar Janez.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Furar Alojz, Globevnik Franc, Miskar Alojz (za industrijsko skupino).
Herakovič Pavel, Penca Anton, Colarič Franc, Filipič Tone, Stopar Janez, Drmaž Franc, Verbič Janez, Pisanski Albin, Kerin Karel, Banič Janez (za kmetijsko skupino).

Občina Metlika

a) Člani občinskega zbora:

Jakljevič Franc, Jug Gojislav, Guštin Slava, Pečarič Janko, Matjašič Jože, Oberman Anton, Slobodnik Stanko, Slobodnik Franc, Urbas Anton, Suklje Jože, Kristinc Jože, Tomc Franc, Belopavličnik Niko, Badovinac Peter, Stefančič Alojz, Urh Janez, Segina Janez, Pezdirc Anton, Skabar Emil.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Kraj Martin, Kastelec Franc, Cvelbar Franc, Medle Janez, Dragan Minka, Povše Rudolf (za kmetijsko skupino).

Občina Semič

a) Člani občinskega zbora:

Skrinjar Zan, Voljč Branko, Konde Anton, Smrekar Jakob, Oven Ivan, Kapf Franc, Mrvič Vinko, Lovrin Janez, Kočvar Anton, Sever Anica, Simonič Matija, Pašič Franc, Kambič Alojz, Lukežič Anton, Plut Jože.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Lovko Anton, Picej Jelka, Lovrin Matilda, Maler Ernest, Sebenik Janez, Vindišman Martin, Macele Stefan, Pustavrh Anton (za industrijsko skupino).
Kočvar Janez, Hutar Anton, Stublar Jakob, Pašič Anton (za kmetijsko skupino).

Občina Straža-Toplice

a) Člani občinskega zbora:

Kršinič Marko, Pavček Alojz, Rajer Jože, Šali Erno, Dular Robert, Novinec Albin, Pugelj Ivan, Pršina Jože, Pečjak Jože, Blatnik Jože, Bradac Alojz, Fink Mirko, Senica Alojz, Markovič Franc, Heferle Ferdo, Bučar Janez, Janko Ivan, Zupančič Viktor, Kump Franc.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Sentjernej

a) Člani občinskega zbora:

Pirkovič Franc, Majčič Dođo, Golob Anton, Hudoklin Jože, Rangus Franc, Kušljan Stanko, Frančič Franc, Korčič Tone, Radešček Anton, Fabjan Rudolf, Radovan Anton, Guštin Franc, Vrtačič Alojz, Kuhar Jože, Abram Stanko, Tomažič Ivan, Dretnič Alojz, Jordan Anton, Sutar Blaž, Hranilovič Milan, Zupet Pavel, Bregar Jože, Zagorc Karel.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Boh Berto, Tisovec Jože, Erpe Anton, Jeričič Ivan, Gruđen Avgust, Kogoj Franc, Brsan Ivan, Henigman Anton, Vodičar Ivan, Puhar Alojz, Sobar Stane, Štrumbelj Viktor, Macedoni Franc (za industrijsko skupino).
Dular Jože, Kraj Jože (za kmetijsko skupino).

Občina Novo mesto

a) Člani občinskega zbora:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Božič Franc, Levnič Jurij, Luzar Martin, Spendal Janez, Vale Maks, Udovič Franc, Krnc Jože, Lužar Jože, Hrastar Franc, Berus Anton, Medle Franc, Bevč Anton, Kocjan Franc, Kolenc Franc, Burkat Alojz, Medle Franc, Bregant Miha, Ferkoj Alojz, Avsec Vinko, Pirč Tone, Mišjak Jože, Može Jože, Strajnar Anton, Murn Alojz, Murgelj Jože, Gregorič Ivan, Stanfelj Ivan, Kralj Jože, Thorževič Sergej, Vrančič Bogdan, Golob Ludvik, Počrvina Miha, Pintar Rudi, Ing. Ivanetič Jurij, dr. Gros Davorin, dr. Špiler Adolf, Jazbinski Avgust, Dolenc Luka, Romanič Peter, Hlede Alojz.

Občina Kostanjevica-Podbočje

a) Člani občinskega zbora:

Bučar Franc, Kuntarič Karel, Pisek Ivan, Majcen Pavel, Sintič Alojz, Močan Anton, Ivšič Franc, Petretič Martin, Kerin Franc, Vintar Janez, Zupančič Franc, Jarkovič Anton, Kodrič Anton, Vegelj Jože, Vintar Janez.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Furar Alojz, Globevnik Franc, Miskar Alojz (za industrijsko skupino).
Herakovič Pavel, Penca Anton, Colarič Franc, Filipič Tone, Stopar Janez, Drmaž Franc, Verbič Janez, Pisanski Albin, Kerin Karel, Banič Janez (za kmetijsko skupino).

Občina Metlika

a) Člani občinskega zbora:

Jakljevič Franc, Jug Gojislav, Guštin Slava, Pečarič Janko, Matjašič Jože, Oberman Anton, Slobodnik Stanko, Slobodnik Franc, Urbas Anton, Suklje Jože, Kristinc Jože, Tomc Franc, Belopavličnik Niko, Badovinac Peter, Stefančič Alojz, Urh Janez, Segina Janez, Pezdirc Anton, Skabar Emil.

b) Člani občinskega zbora proizvajalcev:

Revolucionarno valovanje na Dolenjskem pod vplivom Oktobrske revolucije

4

Gostilno pet »Kovaču« so obiskovali že od vsega početka njegovega obstoja Ribničani, Žužemberčani, Kočevarji, zlasti pa viniški trgovci in njih vozniki, ki so prihajali iz Bele krajine in Hrvaške. Tadašnje ni bilo železnice, zato je bil ves promet odvisen od voznikov, ki jih je vedno bila polna cesta. Ze od takrat je bila ta gostilna na najboljšem glasu zaradi prvovrstne kuhinje, izbornih vin in postranskega sploha.

Da je tudi danes najbolj upoštevana gostilna v tem kraju, dokazujejo vedno polni gostilniški prostori in velik vrt, ki je po zaslugi sedanjega gospodarja, dobroznane »Štemburja«, urejen tako, da ima lep razgled na Krško, ki teče tik

Ogrski z zlatim zaslužnim križcem, z redom za civilne zasluge itd. L. 1926 je bil odlikovan z redom sv. Save V. razr. (»Dolenjska«, 1930, str. 65).

Zurc, ta kandidijski kralj na Betajnovi, je preiskovalnemu sodniku takole opisal, kako je naslednjega dne pričakoval ljudsko sobo: »Drugi dan, 27. t. m. ob deveti uri dopoldne sem šel v pisarno reči čaka ljudi, ki so se zbrali pred Kasteljevo prodajalno v Kandiji. Medtem so prišli tudi štirje orožniki, ki sem jim pa rekel, da se naj skrivajo, čeravno ljudstvo razbujeno, če bo videlo, da so prišli oboroženi s puškami. Okoli trideset do deseto dopoldne prišlo je dvesto do tristo ljudi, več mlado-

vili in da morajo pregledati račune ljudi, ki to razumejo, in potem se naj pritožijo pri glavarstvu. Odgovoril mi da bodo že sami opravili in da bom že videl kaj bo, da naj grem le z njimi. Nato so odšli.

Jaz sem pa postal radoveden in sem zajahal konja proti Novemu mestu. Na Brodu sem došel veliko ljudi, ki so se zbirali pred Pinarjevo hišo. Pri tem me je Jože Pinar vprašal, kam grem. Odgovoril sem mu, da na Madžare in odjahal naprej. Ko sem prišel potem pred Zurčevo hišo, je bilo tam že vse polno ljudi, ki so zahtevali, da mora župan do priiti.

»... Nova doba človeštva, ki jo je napovedala in ji položila temelje oktobrska revolucija, dobiva danes čedalje jasnejše in popolnejše oblike, ne glede na močan odpor reakcionarnih sil, ki si prizadevajo z vsemi sredstvi, pa tudi s tem, da grozijo z vojno, obrniti nazaj kolo zgodovine in preprečiti zmagovinstvo, kar je zgodovinsko neogibno.«

JOSIP BROZ TITO

borom do 80.000 K dolga ter da moram takoj odstopiti od županstva. Med tem časom so se slišali glasovi: »Dol z njim, dol z njim, v Krško z njimi!«

Jože Pinar je bil v svojem zasljanju kratek in previden. O prej omenjenih dogodkih je povedal: »Župan je prišel iz svojega stanovanja in je vprašal, kaj hočemo. Jaz sem mu odgovoril, oziroma tudi drugi so kričali vmes, da smo prišli protestirati zaradi novega davka in pa da ljudstvo zahteva, da naj župan odstopi, ker mu ne zaupa več. Nato je župan rekel meni, naj izberem eno deputacijo, obstoječo iz sedmih ali desetih mož, ki bo potem šla v pisarno račun pregledati. Nato sem zbral jaz devet do deset mož, med njimi Hrastarja iz Smihela, na druge se ne spominjam po imenu.

Ena izmed številnih arhitekturnih znamenitosti Moskve; katedrala Vasilija Blaženega, zgrajena v 16. stoletju.

»... V današnjih zapletenih mednarodnih dogodkih, ko človeštvu spet grozijo preteči oblaki in ko vsi reakcionarji ter zagovorniki nasilja in vojne, ki se z raznimi pretvezami vztrajno borijo proti napredku in socializmu kot univerzalnemu sistemu bližnje prihodnosti, spet ogrožajo mir s svojo trmasto politiko, naj pridobitve velike oktobrske revolucije služijo vzvišenemu cilju, h kateremu stremi miroljubni svet — k miru. V borbi za ohranitev miru, za mirni ustvarjalni razvoj socializma in za pravilne socialistične odnose med državami, ki že gradijo socializem, moramo zagotoviti enotnost vseh socialističnih sil, ker bo socializem samo na ta način lahko pritegnil ne le delavski razred kapitalističnih dežel, marveč tudi vse napredne ljudi v svetu. To je imperativ doslednega internacionalizma...«

JOSIP BROZ TITO

Piše Franček Saje

»Besede velikega Lenina so odjeknile do mest in vasi naše domovine, kajti te besede, besede socializma, resnice in boja za lepšo bodočnost delovnih ljudi vseh zatiranih in izkoriščanih, niso imele meja...«

EDVARD KARDELJ meščanom Moskve

hiši, rekel, da naj bo mirno. Tako se je pred Zurčevo hišo že pred deseto uro dopoldne jbralo vsaj 300 ljudi, po nekaterih ocenah pa celo 400 do 500, ki so zahtevali, da se prikaže župan.

Nekak posredovalec med revolucionirano množico in županom Zurcem je bil občinski odbornik Ivan Kulovic, ki je o tem izpovedal: »Jaz sem šel k županu gor v njegovo stanovanje povedati, da ga ljudstvo zahteva. Župan mi je rekel ves razbujen in prestrašen, da naj grem dol in da naj zbero nekaj mož, da se bo potem z njimi pogovoril. Sel sem dol in to povedal ljudem. Niso bili s tem zadovoljni, marveč so kričali, da so oni sami odborniki in župani. Nato je prišel sam župan dol.

Jože Pinar mu je tu bral neko obtožbo, v kateri se ga dolži različnih nepravilnosti. Po prečitjanju se je župan podal v občinsko pisarno ter je hotel tudi mene s seboj imeti. Tega pa ljudje niso pustili, rekoč, da se bodo že sami z županom zmešali. Nato sem jaz odšel v mesto.

Kulovičev izpoved dopolnjuje zasljanje župana Zurca: »Zahtevali so, da naj pridem dol na dvorišče. Poslal so Kulovica... Jaz sem se bal, da me ne bodo pretepali ali še celo streljali na mene, ker sem zvedel, da imajo v žepih samokrese. Rekel sem Kulovicu, da naj si izvolijo šest mož... Slišal sem, ko so kričali: »Nič dol mora iti!« Sel sem mednje. Vičjal sem takoj, da je ljudstvo zelo razbujeno in sem mu rekel: »Prosim vas, da ostanete mirni, kajti jaz bom vam na vsa vprašanja odgovoril, kar me bode vprašali, in vam iz aktov vse pojasnil v pisarni.« Nato je prebral kolovodja te gonje Jože Pinar... neko listino, v kateri mi očita, da sem bil med vojno zelo »urov z ženskami, ki so hodile glade vzdrževalnice k meni, in jim nisem šel na roko, da sem bil pri vojnih dejavnostih nenaklonjen ljudstvu, da sem podplate dajal, ki sem jih dobil za občino, samim bogatinom, da sem napravil z občinskimi od-

loži, rekel, da naj bo mirno. Tako se je pred Zurčevo hišo že pred deseto uro dopoldne jbralo vsaj 300 ljudi, po nekaterih ocenah pa celo 400 do 500, ki so zahtevali, da se prikaže župan.

Nekak posredovalec med revolucionirano množico in županom Zurcem je bil občinski odbornik Ivan Kulovic, ki je o tem izpovedal: »Jaz sem šel k županu gor v njegovo stanovanje povedati, da ga ljudstvo zahteva. Župan mi je rekel ves razbujen in prestrašen, da naj grem dol in da naj zbero nekaj mož, da se bo potem z njimi pogovoril. Sel sem dol in to povedal ljudem. Niso bili s tem zadovoljni, marveč so kričali, da so oni sami odborniki in župani. Nato je prišel sam župan dol.

Jože Pinar mu je tu bral neko obtožbo, v kateri se ga dolži različnih nepravilnosti. Po prečitjanju se je župan podal v občinsko pisarno ter je hotel tudi mene s seboj imeti. Tega pa ljudje niso pustili, rekoč, da se bodo že sami z županom zmešali. Nato sem jaz odšel v mesto.

Kulovičev izpoved dopolnjuje zasljanje župana Zurca: »Zahtevali so, da naj pridem dol na dvorišče. Poslal so Kulovica... Jaz sem se bal, da me ne bodo pretepali ali še celo streljali na mene, ker sem zvedel, da imajo v žepih samokrese. Rekel sem Kulovicu, da naj si izvolijo šest mož... Slišal sem, ko so kričali: »Nič dol mora iti!« Sel sem mednje. Vičjal sem takoj, da je ljudstvo zelo razbujeno in sem mu rekel: »Prosim vas, da ostanete mirni, kajti jaz bom vam na vsa vprašanja odgovoril, kar me bode vprašali, in vam iz aktov vse pojasnil v pisarni.« Nato je prebral kolovodja te gonje Jože Pinar... neko listino, v kateri mi očita, da sem bil med vojno zelo »urov z ženskami, ki so hodile glade vzdrževalnice k meni, in jim nisem šel na roko, da sem bil pri vojnih dejavnostih nenaklonjen ljudstvu, da sem podplate dajal, ki sem jih dobil za občino, samim bogatinom, da sem napravil z občinskimi od-

Ljudskimi zastopniki in županom odšel v občinsko pisarno, kjer so od jutra že bili: občinski policaj Martin Petrič, občinski tajnik in administratorka Avsec. Razvoj dogodkov v občinski pisarni je Jože Pinar v svojem zasljanju takole prikazal:

»Ta deputacija z menoj in županom vred je potem šla v občinsko pisarno, kjer nam je pokazal župan račune glede šolskih zadev in pa občinske danohodke in izdatke. Po našem mnenju je bilo to vse v redu in ni ta deputacija nič ugovarjala. To je trajalo morda četrt ure.

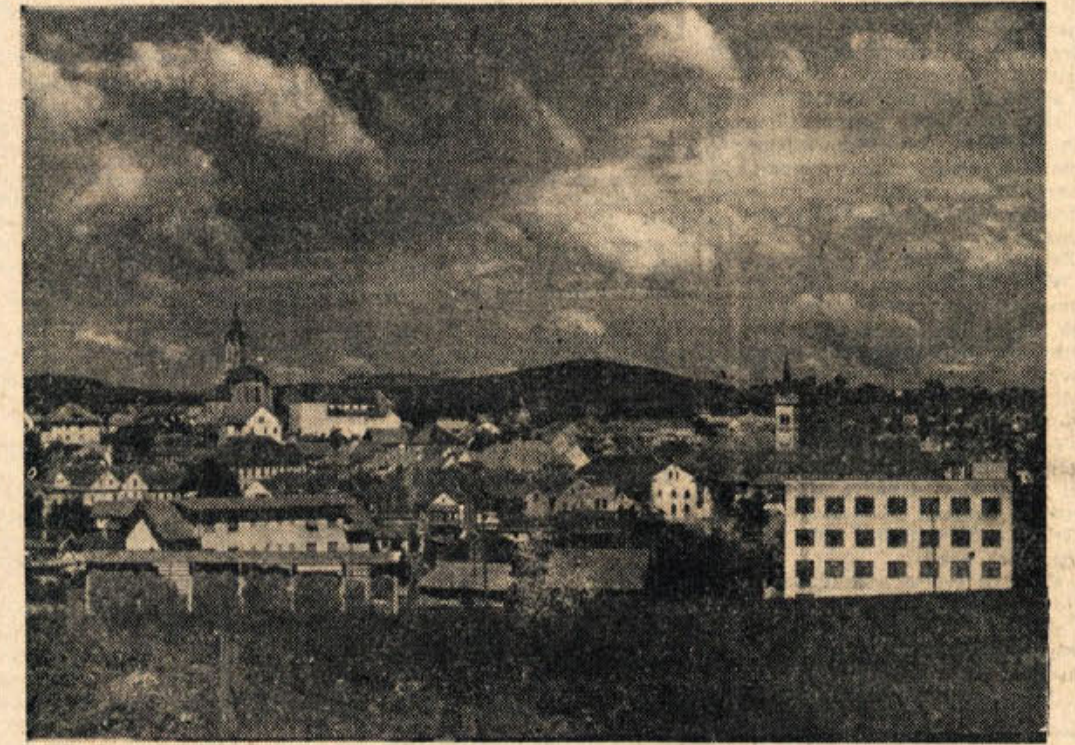
Nato je pa vdrlo zunaj stoječe ljudstvo v občinsko pisarno in je bila ta takoj polna ljudi. Začeli so kričati, da mi sami, to je delegacija, ne bomo brez njih nič delali. Nato so začeli ljudje vse križem vpiti in kričati na župana ter je vsak imel proti njemu svojo pritožbo in mu očital to ali ono krivico. Župan je na različne kraje odgovarjal in se zagovarjal, kolikor se je mogel. Jaz sem ta čas celo stvar gledal in poslušal. Ljudje so medtem vpili, da ne marajo takega župana, da stran z njim in da naj odstopi. Če je kdo kričal: »Ubižite ga!« nisem slišal. Dejansko se ni nihče župana lotil. Nihče mu ni grozil niti s pestjo niti s palico. Slišal sem pač pripovedovati kasneje, da je nekdo vrgel proti njemu kostanjeve lupine.

Ko je to kričanje že več ur trajalo (točneje: eno uro — op. F. S.), je izjavil župan, da odstopa in je to tudi pisмено potrdil. So pa ljudje rekli, da to ni dovolj, da on kot župan odstopi, marveč naj tudi plača vojno posojilo, kolikor je naredil dolga on in njegovi odborniki. Sprva se je župan branil.

Zgovornejši žure je pri zasljanju potrdil njegove navedbe in omenil še nekaj podrobnosti: »Ko sem prišel v pisarno, so me zopet obkolili in ne pustili opravič, župan je pa odšel z ljudmi v pisarno.«

Pinar je zbral devet mož za deputacijo: Ivana Florjančiča, Alojzija Vovka iz Gotne vasi, Antona Mavšarja z Vel. Cerovca, Janeza Jerička z Gor. Težke vode, Franca Hrastarja iz Smihela, Alojza Koširja z Broda, Franca Fabjana iz Irče vasi, Ivana Puglja in Jožeta Spararja iz Romanje vasi. Pinar je z

varš Zidar mi je pravil, da je občinski ljudski odbor Trebnje doslej vložil največ sredstev za regulacijo Vejerčice, ki je dejansko močvirje. Ko bodo le-tega popolnoma osušili, bodo dobili nad 70 ha travnikov. V Dobriču pa so nedavno zasadili 4 ha nasada višenj. Od njega že v bližnji prihodnosti pričakujejo lep narodni dohodek. Stiri kmetijske zadruge, kolikor jih je na območju trebanjske občine, pa skrbijo predvsem za revo ljudske živine. To dejavnost nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje, saj imajo zanjo lepe pogoje.

JESENSKI DAN NAD NOVIM MESTOM

Ceprav sem slovenski staršev otrok in po očetu celo z Dolenjskega doma, se mi je šele pred dnevi nudila prvokrat priložnost, da sem spoznal prijazne vasi in zaselke v dokaj prostrani trebanjski občini. Res čudno, da teh lepih krajev nisem obiskal že prej, čeprav niso daleč od našega glavnega mesta in čeprav jih med seboj povezujejo še dokaj lepe vaske in gozdne poti.

Lepega jesenskega dne — ni dolgo tega, sem prevozil in deloma tudi prehodil po dolgem in počez te lepe kraje. Z menoj je bil prijazni predsednik občinskega ljudskega odbora Trebnje tovariš Franc Zidar. Imela sva torej dovolj časa, da sva se pogovorila o tem in onem. Pri vsem tem seveda nisva pozabila občudovati krasnih jesenskih barv trebanjskih gozdov, čistih in lepo urejenih dolenjskih domačij in seveda tudi ljudi, ki sva jih srečevala na tej poti. Prijazni in dobrodušni so kot vsi dolenjski ljudje. S ponosom so nama pripovedovali, kaj so si že vse uredili po svojih vaseh in naseljih, kaj še nameravajo. Pred vsem tem seveda niso pozabili omeniti tudi težav, s katerimi se srečujejo člani krajevnih odborov pri vsakdanjem delu. Odkrito in pošteno so nama povedali, kaj jih teži in kaj menijo, da ni prav. Nikakor ne zanikujejo pomoči, ki jo jim je doslej nudila ljudska oblast, le želeli bi, da bi mednje pogosteje prišli ljudje z občine, da bi se pogovorili o tem in onem, da bi spoznali in videli njihove uspehe na področju kmetijstva, šolstva itd., da bi jih iz očel in oči seznanili o vsem tem, kar jih že teži, da bi jim pojasnili to ali ono vprašanje s področja našega gospodarstva, vprašanje in zunanje politike ter podobno. Znanja s krampi in lopatami kopali temelje novemu

hramu učenosti. Nihče točno ne ve, koliko brezplačnih voženj so opravili tamkajšnji kmetje in koliko deset in deset kubikov lesa so dali brezplačno. Res, ta šola bo ponos na samo lepu Catežo, marveč vsej Dolenjski, predvsem pa tistim ljudem, ki so pri njeni gradnji dobili boleče žulje. Samo še to o šoli: prihodnje šolsko leto se otroci s Catežo in bližnje okolice ne bodo več drenjali v skrajno nehygienskih prostorih, marveč v lepih in svetlih učilnicah.

»... Ni sile, ki bi mogla zaustaviti nadaljnje napredovanje socializma, ker ga vse bolj sprejemajo delovni ljudje vseh dežel. Socializma ni več mogoče uničiti, že tudi zaradi ogromne materialne sile, s katero razpolaga...«

JOVAN VESELINOV na proslavi v Beogradu

»Kaj pa krompir?« sem vprašal. Tov. Zidar se je malce nasmehnil, potem pa mi dejal nekako takole: »Tudi pri nas imamo letos lep presežek tega prideika. Menim, da morda v novomeškem kraju največ. Ker kaže, da ga naši kmetje ne bodo mogli prodati vsega, razmišljamo, če ne bi morda ustanovili kakšen obrat, kjer naj bi krompir predelovali. Pomislite, na enem hektarju smo ga pridelali tudi 47.000 kg in več! Vsekakor je to problem in upam, da ga bomo zadovoljivo rešili v zadovoljstvo vseh naših občanov.«

O dejavnosti štirih kmetijskih združ v tem lepem delu Dolenjske se lahko kar pohvalno izrazimo. Omenili smo že, da posvečajo precej pozornosti živinoreji, v bližnji prihodnosti pa nameravajo zasadi še več plantažnih nasadov. Le kmetijske strokovnjake si želijo v svoji sredci, saj zdaj nimajo nikogar, ki bi jim res pomagala, sveteval. »Naj vsaj eden zapusti pisarniško delo v Ljubljani ali Novem mestu in naj pride med nas...« so mi dejali združniki, ki so presneto hudi na mnoge obraze in pisana na-

vočila, ki jih prejemajo iz tega ali onega mesta.

Nazaj grede mi je predsednik občinskega ljudskega odbora pripovedoval še o prihodnih nalozah, ki čakajo občino. Med večjim bi zalagal občinsko središče ter vse vasi in zaselke z zdravno pitno vodo. Ta dela že tečejo in kaže, da jih bodo v prihodnje nadaljevali. Prav tako zdaj napeljujejo elektriko v Stehanjo vas in Dečjo vas. Za ta dela je dal občinski ljudski odbor že več kot 5 milijonov dinarjev. Ko bo električna luč zasvetila v teh dveh vaseh, bodo elektrificirane vse vasi v trebanjski občini. Tako bo izpolnjena dolgoletna želja ljudi, ki so si do nedavnega svetili samo z objubami...

Tudi v Trebnjem močno čutiho stanovanjsko stisko. Vas se je namreč precej razvila, leži ob prometni cesti in ima vrsto ustanov in uradov. Da bi vsaj deloma rešili sedanjo stanovanjsko krizo, nameravajo prihodno pomlad graditi 5 do 6-stanovanjsko hišo. Seveda pa ima občinski ljudski odbor Trebnje v načrtu še mnogo, kar bo vse koristilo gospodarskemu napredku tega dela Dolenjske. Vendar o tem mi predsednik tovariš Zidar sedaj ni govoril rad, češ: »Bolje je, če še molčimo, saj lahko kakšna stvar spodleti...«

Ni mi bilo žal, da sem tistega lepega poznovesenskega dne obiskal večino vasi in zaselkov na območju trebanjske občine. Spoznal sem lepe kraje, se srečal z dobrih in poštenimi ljudmi, ki sta jim pri sreju vsestranski razvoj in napredek. Zvedel pa sem tudi marsikaj, kar mi bo koristilo pri mojem delu, saj resnično velja, da človek spozna življenje le med ljudmi. S. K.

Proslava v Metliki

Tone Markelj - petdesetletnik

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

40-letnico oktobrske revolucije so tudi v Metliki svečano proslavili. V četrtek, 7. novembra zvečer, je v Domu Partizana o pomenu oktobrske revolucije govoril ravnatelj nižje gimnazije tov. Ivan Zele, gimnazijski pevski zbor pa je pod vodstvom Viktorja Sviglija zapel nekaj pesni. S proslavo je bilo ta večer združeno tudi gostovanje novomeške igralske družine, ki je Metlikanec v režiji prof. Trdana dovršeno podala O'Neilovo dramo 'Anna Christie'.

Konec oktobra je v krogu svoje družine in pevcev praznoval svojo petdesetletnico doznani in priznani pevovodja, tovariš TONE MARKELJ iz Novega mesta. Njegov zbor dobro poznamo, manj pa njegovo življenje, ki ga je hudo pestilo. V družini je bilo veliko otrok, kruha pa za vse premalo. Oče mu je padel v prvi svetovni vojni, mati s številnimi otroci ni zmogla vseh bremen in tako je moral Tone še kot mlad deček k tujim ljudem. Se mlad dečko je kazal veliko nadarjenost in nagnjenje do glasbe. To nagnjenje ga je spravilo v orglarsko šolo. Orgle so ga priklenile nase z vso silo, čeprav je od njih kaj borno živel. Borba za kruh ga je pripeljala na Dolenjsko. Čeprav ko-

renit Gorenjc, Bohinjčan, se je kmalu učil na Dolenjskem in ker je bilo povsod pevcev na pretek, je z njimi pel. Ustanavljal je nove in pozivil stare zborove in ker je bil zelo družaben, so ga imeli radi vsi. Kot odličen dirigent in pevovodja je znal pritegniti pevce in jih navezati nase. V Novem mestu so njegove glasbene sposobnosti dobile polno veljavo. On je bil tisti, ki je

Tone Markelj je moral kot marsikateri svobodoljubni Novomeščan okusiti med vojno vso težo okupacije in izdajstva. Avgusta 1942, so ga Italijani zaprli, kmalu na to pa odpeljali v internacijo na Rab. Dolgih deset mesecev je tam umiral od lakote z nekaterimi drugimi Novomeščani in ni dosti manjkalo, da ga ni pobrala smrt. Domov je prišel bolan in str. Ni si, še dobro opomogel, že so ga zaprli Nemci. Komaj se je teh otepel, so ga zaprli domobranci, pa spet Nemci. Ves čas ni imel mirne ure. Navzlic vsem prestanim tegobam je pa naš Tone še vedno dobro volje in veselo prepeva s svojimi pevci kamorkoli pridejo. Markelj ni le odličen dirigent, ampak je poiskusi tudi komponirati. Marsikatero kratko kompozicijo je naredil za razne igre in druge prireditve. Zlasti je pa znana njegova glasbeno igralska delnja po libreto Poldeta Ciglerja. Markelj, bohinski Gorenjc, je postal naš, postal je Dolenjc. Rad je med veselimi ljudmi, najraje pa med svojimi pevci, katerim tako rad in z vsem zanosom intonira tisto lepo dolenjsko: 'Mi smo Dolenjci, hej! Ob njegovem petdesetletnem jubileju mu čestitamo vsi pevci in vsi njegovi prijatelji z željo, da bi še dolga leta vodil novomeški moški pevski zbor!

takoj po končani drugi svetovni vojni organiziral v Novem mestu moški zbor, ki danes žanje tako lepe uspehe in ga poznajo ne le po Dolenjskem, marveč tudi po Gorenjskem, Stajerskem in drugod.

V Metliki naj še to odpravijo

Pred kakim mesecem sem šel po meso, v mesnico v Metliki. Hudo me je presenetilo, da so mi ponudili meso, ki je že smrdečo. Moral sem do živinodarstva, ki je potem posredoval, da sem dobil užitno meso. Podoben primer sem doživel v isti mesnici 3. novembra. Ali ne bi sanitarna inšpekcija vseh pogledala v mesnico in napravila red? In še to: pred kratkim sem prodal tele. Sel sem na občino po živinski potni list. Precej časa sem hodil iz sobe v sobo, da sem prišel do uradnice, ki izdaja živinske potne liste. Ko sem povedal, kaj želim, je zahtevala ogledni list. Ne vem zakaj, ker tega

dosedaj niso zahtevali. Na moje vprašanje, kdo je pooblaščen izdajati ogledne liste, je bila nekaj časa v zadregi, končno je pa imenovala neko osebo. Ko sem potem vprašal dotičnega mažaka, če je to res, je rekel da nima o tem pojma in da še nikoli ni izdajal oglednih listov. Če so potrebni ogledni listi, naj običinski ljudski odbor pooblasti zato človeka in njegovo ime objavi, da bomo živinorejci vedeli, na koga naj se obrnejo.

Iz Šentjerneja poročajo

Koliko časa še? Nedavno so v prečensko šolo pritekli vsi zadržani in zapeljati otroci s Hudega, ker so zapirali na gozdni poti medveda. Skočil je z nekega drevesa pred nje in ubogi šolarček so jo ubrali v šolo. Da ta dan ni bilo nič z njimi pri pouku in da jih je bilo treba spremljati domov, je razumljivo. Videti je, da medved pridno hodi po tej poti na neko smetišče za barako, kjer vedno kaj najde za svoj želodec in seveda naleti na vsakodnevne potnike — šolarje, ki hodijo popoldne v šolo. Ali ne bi naši lovci že enkrat naredili konec večim napadom te divjadi, ki ogroža varnost naših otrok. Saj se ne bodo upali več k pouku.

V torek, 5. novembra, je bila v Šentjerneju prva seja obeh zborov novega občinskega ljudskega odbora. Za novega predsednika šentjernejske občine je bil izvoljen dosedajni predsednik tov. Dodo Majzelj. Takoj nato so bile volitve odbornikov v okrajni ljudski odbor. V odboru okrajne zbornice so bili izvoljeni: Franc Pirkovič, Dodo Majzelj, Stanko Kušljan in Franc Rangus. Za predsednika zbora proizvajalcev industrijske skupine je bil izvoljen Ludvik Simončič, za kmetijsko skupino pa Jože Franko in Trامة Alojz. Novemu občinskemu ljudskemu odboru želimo pri delu za gospodarski in kulturni dvig šentjernejske občine mnogo uspehov!

40-letnico velike Oktobrske revolucije je šentjernejska šolska mladina proslavila z govorom, deklaracijami in petjem. Kino je predvajal dokumentarni film o zlomu carske Rusije in o Leninu, na večerni proslavi pa je o pomenu oktobrske revolucije govoril tov. Ludvik Simončič. Sledilo so deklaracije in recitacije. Nastopila je tudi godba in novoorganizirani ženski pevski zbor. V nedeljo, 27. oktobra, je umrl najstarejši šentjernečan Ivanc Anton. Po rodu je bil iz Drnovega pri Leskovcu. Tihega, inteligentnega starčka, ki je nad 30 let živel v Šentjerneju, je poznala vsa okolica. Do pred kratkim je bil še trden in si je sam gospodinjil. Želel je, da bi ob devetdesetletnici Dolenjski list prabil njegovo sliko. Zal se mu želja ni izpolnila. Zbolel je na gripi in umrl nekaj me-

secev pred visokim žviženjskim jubilejem. Na Dan mrtvih je bilo šentjernejsko pokopališče vse v cvetju in lučah. Ni bilo groba, ki bi bil zapuščen. Šolska mladina je že za obletnico smrti talcev očistila in okrasila partizanske grobove, sedaj pa se je spomnila še vseh pozabljenih. Skoda le, da naši ljudje nimajo čuta za estetiko. Prav ob pokopaliških vratih odmetavajo smeti, tako da nastajata ob obeh straneh vhoda smetišči, ki sta vedno višji. Kaj si morajo misliti tujci, ki prihajajo na pokopališče Gotovo se zgražajo. Drugod urejajo pred pokopališči cvetlične nasade, v Šentjerneju pa imamo za okras smetišče, kar je neestetično in nehigiensko. Prav bi bilo, da bi vaščani smeti odpravili in izkopali ob koncu zidu pri njeni jamo za odpadke. Na zidu ob vratih naj bi bila nameščena dežnica s puščico, ki bi kazala, kam naj ljudje odlagajo smeti. Prav gotovo bi vsi radi upoštevali navodila in skrbeli za snago pred vhodom pokopališča. Če bi se pa kdoli le še zmotil in bi mu bilo nekaj korakov do jame za odpadke odveč, naj bi ga denar na globa naučila reda.

Novomeščani v zvezni ligi

PARTIZAN (N. m.): LOKOMOTIVA (Zagreb) 32 (15:10, 6:15, 8:15, 15:13, 15:58) Standardno postavio: Medić, Simić, Goleš, Ing. Bergant in Šonc. Prvi niz je potekel v stalni premoči Novomeščanov. V drugem nizu pa se je začelo: sodnik je pisal vse, če je bila napaka ali ne. To je med igralci vzbudilo nervozno in ogorčenje. Nič ni uspelo. Vse kar so poskušali jim je preprečila Lokomotiva ali pa (v še večji meri) sodnik. Izbili so zaporedoma dva niza. Tudi v četrtem nizu ni bilo nič boljšega, vse do stanja 12:5 za Lokomotivo. Takrat se je obrnilo. Namesto zelo nervoznega Goleša je vstopil Pučko. Dolenec je s tremi zaporednimi servisi (bilo so prave bombe) zmanjšal razliko, nato je bilo še nekaj menjav in kmalu izenačenje — 13:13. To je bil spet hladen tuš za Lokomotivo, ki je nato prepustila Novomeščanom še dve točki in tako tudi odločen četrti niz. V petem nizu je vstopil spet Goleš, ki se je popravil. Znaša ne bila več vprašanje, kajti v ekipi Lokomotive je morala popolnoma padla. In kdo so bili najboljši? Spet Simić in Dolenec, pa tudi Medić ni bil dosti slabši. Tudi ostali so igrali dobro. Kljub temu, da so Novomeščani končali s kvalifikacijami, zanje sezona še ni končana. V soboto in nedeljo bodo nastopili še v Ljubljani na pokalnem prvenstvu Slovenije v odbojki. Ta turnir bi moral biti v Novem mestu za občinski praznik, ker pa je nastopilo sedaj deževno vreme, so ga prestavili v Ljubljano, kjer imajo dovolj velike telodvorane. Tako bodo Novomeščani pred zasluženim poletkom (ta pa letos ne bo smel biti predolg) še enkrat nastopili v družbi najboljših slovenskih ekip. Čeprav ostajajo brez Dolenca, ki je službeno odsoten, so še veseno med glavnimi favoriti turnirja. To zate, ker so še vedno v formi. Medtem ko druge ekipe že dalj časa počivajo. Za zaključek želimo vsem odbojkarjem, ki so uspeli s povalovitostjo in borbenostjo doseči svoj cilj — zvezno ligo. Želimo jim, da bi uspeh po-

novili tudi v Ljubljani, tako da bi znova dokazali, da njihovi uspehi na republikanskem prvenstvu in na kvalifikacijah niso bili slučajni. FM

ROKOMET
Prometni tečaj za medvedke in čebelice
Za najmlajše novomeške tabornike je tukajšnja prometna milica organizirala prometni tečaj, na katerem naši mlilnički v prikladni, otrokom sprejemljivi obliki seznanjajo male medvedke in čebelice z vsem, kar morajo ti vedeti o prometu. Nekaj najboljših medvedkov bodo vzgojili v male prometnike, ki naj bi kasneje skrbeli za varno prehode šolskih otrok prek cest in križišč in tako v malem opravljali prometno službo. Za konec tečaja se pripravljajo zanimiva prometna igra na cesti, kjer bodo razen malih tečajnikov in prometne milice sodelovali tudi starejši taborniki. S povečanim prometom skoz njuno potrebna skrbnejša prometna vzgoja. Zato je zamisel o prometnem tečaju za otroke toplotno pozdraviti.

NOGOMET
Bela krajina: SVOBODA 2:2
Za nedeljsko srečanje prvenstva mladih nogometašev je bilo vedno zanimanje v Črnomlju, saj je gostovala tokrat Svoboda iz Ljubljane, ki je prva na tabeli v tej skupini. Čeprav je bilo slabo in deževno vreme, se je zbralo lepo število domačih navijačev, ki so burno spremljali tekmo. Prvi del igre je pripadal domačim, kajti Jože Vajs je potisnil v nasprotno mrežo en gol. Tudi v drugem delu so dobro začeli in vodili z 2:0. Zatem so nekoliko popustili in je Svoboda v nekaj minutah izenačila. Bela krajina se bo prerinila v zgornji del lestvice, vendar se bo za spomladansko nadaljevanje morala temeljiteje pripraviti in zlasti učvrstiti disciplino med igralci in poživeti upravni odbor.

Ob koncu tega tekmovanja se morajo in upravni odbor zahvaliti feta za podporo in razumevanje vsem onim, ki so kakorkoli prispevali in pomagali, da je prišlo do tekmovanja. J. V.

Čeprav smo poizkuševali igralske novomeške Partizana šele pred nedavnim predstavili v tej postavi, jih danes, ko so vstopili po težkih borbah v zvezno odbojgarsko ligo, vnovič pokažemo našim bralcem in jim k uspehu čestitamo!

ŠAH
Na Šahovskem bratrstvu SD Novo mesto je zmagal Stani Fink s pol točke prednosti pred ing. Korišim. Sledilo so še Ajdič in Vodopivec, Godnjavec, Dobovešček, Jenko itd.

Kratke iz Črnomlja
V četrtek, 7. t. m. smo imeli v Črnomlju slavnostno skade-mnjo v počastitev 40-letnice Oktobrske revolucije. Akademski je priredil občinski odbor SZDL. Tov. Ravbar je govoril o pomenu socialistične Oktobrske revolucije. V programu je sodelovala orkester iz Novega mesta s pestrim sporedom junških narodnih, umetnih in partizanskih pesmi. Zelo lep obisk in dolgočasni aplavz je dal gosposki zasluženo priznanje. Prebivalci Črnomlja se gostom prav lepo zahvaljujemo.

Ali je to prav?
Ze nekaj dni se potika po okolici Novega mesta in okoli Straže-Toplje neka gluhonema žena; pravijo, da je Čičkova iz Stopič. Ta prihaja celo v šolo in prosil za denar. Čudimo se, da se njeni domači tako malo zanimajo ranjo in le ne pogrešajo. Zdi se nam, da se kaj takega danes ne bi smelo več dogajati. Govori se, da je bila ta žena že v zavodu za gluho-neme v Vidmu in da na svojem domu ne uživa prevelike ljubezni. Tej ženi je treba na vsak način zagotoviti dostojno življenje, da ne bo več prosiljaka.

Obvestila
UČITELJSKI ZBOR okrajja Novo mesto vabi vse svoje učitelje na letni občni zbor, ki bo v soboto 16. novembra ob 9. uri v prostorih Glasbene šole v Novem mestu. Po občnem zboru bo redna pevška vaja, zato vabimo vse učitelje in ostale prosvetne delavce, ki imajo veselje do petja, da se vključijo v zbor.

Novomeška narodna mladina
Pretekli teden so v novomeški porodničnici rodile: Celice Terezija iz Koroske vasi — dečka, Podraž Fani iz Ljubljane — dečka, Koren Franciška iz Gajbra — deklco, Gašper Pepca z Broda — dečka, Benal Jožeta iz Jelovca — dečka, Stricelj Milka iz Lipovca — dečka, Lemovec Marjara iz Vavte vasi — deklco, Kuhar Ana iz Novega mesta — deklco, Sever Jožica iz Novega me-

Novomeška narodna mladina
Pretekli teden so v novomeški porodničnici rodile: Celice Terezija iz Koroske vasi — dečka, Podraž Fani iz Ljubljane — dečka, Koren Franciška iz Gajbra — deklco, Gašper Pepca z Broda — dečka, Benal Jožeta iz Jelovca — dečka, Stricelj Milka iz Lipovca — dečka, Lemovec Marjara iz Vavte vasi — deklco, Kuhar Ana iz Novega mesta — deklco, Sever Jožica iz Novega me-

Novomeška narodna mladina
Pretekli teden so v novomeški porodničnici rodile: Celice Terezija iz Koroske vasi — dečka, Podraž Fani iz Ljubljane — dečka, Koren Franciška iz Gajbra — deklco, Gašper Pepca z Broda — dečka, Benal Jožeta iz Jelovca — dečka, Stricelj Milka iz Lipovca — dečka, Lemovec Marjara iz Vavte vasi — deklco, Kuhar Ana iz Novega mesta — deklco, Sever Jožica iz Novega me-

Ledenski koledar

Sreda, 13. novembra — Stanislav. Četrtek, 14. novembra — Borislava. Petek, 15. novembra — Poide. Sobota, 16. novembra — Jerica. Nedelja, 17. novembra — Ljuba. Ponedeljek, 18. nov. — Milko. Torek, 19. novembra — Liza.

KINO

KRKA — NOVO MESTO: 13. in 14. 11. ameriški film »PO NE-DOLŽNEM OBSOJEN«. Od 15. do 19. 11. ameriški barvalni film »INDIJANSKI BOREC«. DOM JLA — NOVO MESTO: od 12. do 14. 11. sovjetski barvalni film »BELA PSICA«. Od 15. do 18. 11. nemški barvalni film »ZEM-LJA SMEHLJALA«. JADRAN — KOČEVJE: 13. in 14. 11. ameriški barvalni film »STEKLENI ČEVLEČKI«. Od 15. do 17. 11. ameriški barvalni film »DVA TEDNA LJUBEZNI«. ČRNOMELJ: 12. in 13. 11. ameriški barvalni film »DIVJA LETA«. 15. in 17. 11. francoski barvalni film »VELIKI MANEVRI«. METLIKA: 13. in 14. 11. angleški barvalni film »DZESI«. KOSTANJEVICA: 17. 11. italijanski film »NEMRTNE MELODIJE«. STRAZA: 16. in 17. 11. ameriški barvalni film »SKANDAL V SKU-RLJU«.

POTUJOČI KINO NOVO MESTO predvaja barvalni film »POZENI JOJE« v četrtek 14. 11. ob 18. uri v Bešinju; v petek 15. 11. ob 18. uri v Birčni vasi; v soboto 16. 11. ob 15. uri na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice, ob 18. uri v Stopičah; v nedeljo 17. 11. ob 18. uri v Skočjanu, ob 18. uri v Beli cerkvi.

MALO OGLASI

MIZARSKEGA POMOČNIKA in vajenca sprejme tako Mizarstvo Drelavce, Ljubljana, Trnovo, Pot na Rogovo jako 15. PRDAM 2 KUHINJSKI kredenci, Bezenšek, Zagrebška 10. Novo mesto. PRDAM MALO rabljen emajlirani štedilnik, bo običajni cenil. Rozman Stane, Partizanska 23. Novo mesto.

OBVESTILA

UČITELJSKI ZBOR okrajja Novo mesto vabi vse svoje učitelje na letni občni zbor, ki bo v soboto 16. novembra ob 9. uri v prostorih Glasbene šole v Novem mestu. Po občnem zboru bo redna pevška vaja, zato vabimo vse učitelje in ostale prosvetne delavce, ki imajo veselje do petja, da se vključijo v zbor.

Obdor UPZ Novo mesto

živine in močnih krmil. Odkupuje-mo vse količine klavne živine in prašev. Kmetijska zadruga Zužemberk RAZPIS Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij Oblo Šentjernei razpisuje na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34 in 39-55) mesto DIREKTORJA mizarškega podjetja »PODGORJE« Šentjernei. Pogoj: 1. Dovršena srednja tehnična šola v lesni stroji s 5-letno prakso v vodstvu obrata. 2. Mojtstveni izpit iz mizarške stroke in najmanj 10-letna praksa v vodenju mizarškega obrata s komercialno prakso.

ZAHVALE

Namesto cvetja na grob pokojnega Ivana Barbiča iz Novega mesta poklanjajo Albina in Jože Potokar iz Kostanjevca 1900 din 22 RKS.

GIBANJE PREBIVALSTVA

OKTOBRA SO BILI ROJENI 3 DEČKI in 2 deklci. Poročili so se: Mavsar Alojzij in Dehlic Ana — oba iz Krasince. Svaiger Franc iz Vranovičev in Tomc Anica iz Črnomlja. Umrla je Jakše Bara, 77 let, iz Krasince. ČRNOMELJ Oktobra so bili rojeni 4 dečki in 2 deklci. Poročili so se: Perko Vladislav, rudar iz Kanizarice in Stierbenc Ana, uslužbenka iz Doblič. Stefan Stanislav, kovinostругar iz Svibnika, in Jerman Antonija, uslužbenka iz Nakla. Umrla so: Jerman Matija, otrok, 3 leti, iz Nakla. Sterk Jakob, kmet, 77 let, iz Loke pri Črnomlju, Panjan Jurij, učitelj, 92 let, iz Črnomlja. Rupič Ana, gospodinja, 82 let, iz Črnomlja. Cimerman Janez, upokojenec, 86 let, iz Črnomlja. Schweiger Franc, kmet, 89 let, iz Črnomlja.

NOVO MESTO

V času od 2. do 9. 11. je bilo rojenih 8 dečkov in 14 deklci. Poročili so se: Gačnik Jože, delavec iz Češnjic in Košnjir Jožefa, hči kmeta s Potoka, Rajer Franc, delavec iz Zdinje vasi in Korčič Veronika, gospodinja z Dol. Kamence. Umri je Zagore Franc, pomočnik delovodje z Dol. Suhadola, star 29 let. GOTNA VAS Umrla so: Regina Marija, učiteljica, 65 let, s Konce Šentčar Marija, gospodinja, 83 let, iz Sročlenje vasi. Skrajnar Miha, posestnik, 73 let, iz Borčevega.

SLUŽBO DOBI

na ekonomiji bolnišnice v Novem mestu ZENSKA ZA OSKRBOVANJE SVINJ Kolekovane prošnje s 180 din in življenjskim posiljite na upravo bolnišnice v Novem mestu.

„Zvečer mi ugasnejo luč...“

Zadnji dan v oktobru smo ob prvi redovni konferenci pregledali uspehe dijakov in tudi učiteljev na nižji gimnaziji v Zužemberku. V letošnjem šol-

je takoj treba priti. Tako otroci šele zvečer pridejo do učerja, pa še tedaj likajo, prebirajo krompir, tlačijo zelje in podobno.

Cez dan še na polju, travniku ali v gozdu, popoldne pa je treba nažgati drv, da bo okoli peč prijetno...

vse morajo spomniti in v jesenskem času otroci že delati, predno grede v šolo! Le redki so, ki pravočasno pridejo opoldne h kosilu, ostali pa dobe

»Zvečer mi dostikrat ugasnejo luč, češ da trstni elektriko«. In spet drug: »Ko začnem pisati nožice ob petrolejki, zaspiim!«

To so težave, ki jih bo treba omiliti, če hočemo, da bodo tudi autohrajnski otroci dobili potrebno izobrazbo, saj jih tedaj več po dokončani šolski obveznosti odide od doma v svet iskati kruha, ker ga doma ni dovolj za vse.

Ob takih priložnostih, ko doma ostajajo le starejši in šolo-obvezni otroci, ko tudi občina kljub razumevanju ne more nuditi pogojev za sodobno poučevanje in so socialna razmere še tako težke, ni čudno, da je v lanskem šolskem letu gimnazija v Zužemberku bila med slabšimi v okraju in da je letos ob prvi redovni konferenci izdelala brez nezadostne ocene le dobra polovica dijakov (51,5 odstotkov).

skem letu je vpisanih v petih oddelkih 130 dijakov. Sem hodijo v šolo dijaki domačega šolskega okoliša in iz bližnje ter daljne okolice, tako z Dvora, Ajdovca, Smihelca, a Sel pri Hnjah, iz Lipja, s Sela-Sumberske, iz Dobriča, Zagradca in celo z Krke. Letos je v prvem razredu več kot dve tretjini dijakov, ker so od 4. razreda učenci iz Lipja. Nekaj dijakov prihaja k pouku z avtobusom, iz Zagradca precej s kolezi, iz okolice Ajdovca in Sela-Sumberske ter iz Lipja pa večinsoma peš. Tako pozimi že utrujeni in prežbeli pridejo v šolo. Priznana toplota učilnice jih omami in ne morejo slediti pouku. Pa ne samo oddaljenosti! Kaj

prestano hrano, potem pa jih že čaka živina v hlevu ali kistek na mizi s sporočilom, kam

Razstava ob 40-letnici Oktobra
V počastitev štiridesete obletnice Oktobrske revolucije in občinskega praznika občine Novo mesto je priredila študijska knjižnica Mitrar Jarca knjižno razstavo o Oktobrski revoluciji. Prvi del razstave kaže dela marksističnih ideologov, ki so v originalni listi pred Oktobrsko revolucijo. Ta del je razdeljen na obdobja do leta 1918 z deli v slovenskih prevodih, ki so izšla v Avstriji, nato so prevodi do leta 1941, posebna vitrina kaže dela listih avtorjev, v kolikor so izšla v partizanskih tehnikah, nato pa sledi več vitrin z deli po letu 1945. Ta del ima tudi nekaj lokalni poudarek, ker so razstavljeni ličnani letaki iz novomeške tehni-

ke, ki so izšli ob posameznih obletnicah Oktobrske revolucije. Nato sledi drugi del razstave z deli, ki govorijo o Oktobrski revoluciji. Poleg samostojnih knjig so razstavljene članke iz časnikov in časopisov po letu 1918. Posebna vitrina je posvečena odmevom ob štiridesetletnici revolucije. V tretjem delu razstave pa so leposlovna dela o Oktobrski revoluciji, in to izdaje od leta 1920 dalje. Četrtil del razstave pa je posvečen delu in življenju Lenina. Razstavljene so listi iz Leninovega albuma. V nši pa so Leninova dela v ruskem jeziku.

Teden prometa v Ivančni gorici
Avtomoto društvo Šentvid pri Stični je v sodelovanju s prometnim oddelkom Tajništva za notranje zadeve OLO Ljubljana priridelo od 28. oktobra do 3. novembra Teden prometa, v okviru tedna prometa je bila razstava v Titovem domu v Ivančni gorici, ki si jo je ogledalo veliko številno ljudi, med drugimi šolska mladina pod vodstvom učiteljstva. Hkrati so bila na šolah predavanja in prireditelji zaslužilo pohvalo.

Gustav Grzej:

V srcu Sibirije

Poslednja leta dajejo v Sovjetski zvezi vedno večji poudarek na kmetijstvo. Kakor smo zvedeli iz razgovora z ministrom za kmetijstvo Sovjetske zveze Ivanom Aleksandrovicem Benediktovim, nameravajo pridobiti v prihodnjih dveh letih 34 milijonov hektarov nove obdelovalne zemlje, ki naj bi jim dala približno 1 milijon pudov žita.

Nekdaj so bili kolhozi majhna gospodarstva, ki so imela sto ali nekaj stotin hektarov zemlje. V preteklih dveh letih pa so se kolhozi začeli združevati in ima kakšen kolhoz tudi 10.000 ha orne zemlje.

Obisk v kolhozu

Pri nas so ponavadi kmete strahili, češ da bomo z zadržanimi upeljali sovjetske kolhoze. Pojm, »kolhoz« je postal nekakšno strašilo za obliko skupnega obdelovanja zemlje, ki napravi pridelovalca za popolnega sužnja. V zvezi s kolhozi je bilo slišati teorije o skupnih kotlih in podobnih oblikah brezpravnosti.

Nič čudnega, da smo si seveda želeli ogledati tudi kakšen kolhoz, da bi tako na svoje oči videli, kaj je kolhoz in da bi spoznali, zaradi česa ga nekateri slikajo z najbolj temnimi barvami.

Nekaj desetih kilometrov severno od Irkutska leži vas Hamutovka. Tu je sedež kolhoza. Okoli 70% svojih dohodkov ima ta kolhoz od kmetijstva, ostalih 30% pa od živinoreje.

Vas je pač kot vse sibirske vasi. Druga drugi močno podobne lesene hiše, ki so takrat — na obisku smo bili v prvi polovici maja letos — imele okna še precej tesno zadelana z vato. Tod namreč vsaka mrzli sibirski vetrovi in vsaka špranja je lahko rešeto za strupen sibirski mraz.

V razgovoru s prebivalci te vasi oz. s kolhozniki smo zvedeli, da ima vsak kolhoznik svojo hišo z ohlajnico, na kateri lahko goji perutnino, do štiri prašiče in kravo. Razen tega pa lahko prideluje na ohlajnici povrtnino in druge pridelke. — Vask kolhoznik dobi za delo na kolhozu za vsak delovni dan od 15 do 30 rubljev. To je odvisno od ekonomskega uspeha, ki ga ima kolhoz ob koncu leta. Razen tega dobijo na kolhozu dnevno 1–2 litra mleka, 3 kg žita in nekaj mesa.

Obiskali smo nekatere kolhozne hišice. Ponekod je bila revščina, skromna notranja oprema, drugod pa smo našli mnogo domačinih in različne moderne gospodinjne pripomočke. Sploh je za Sovjetsko zvezo značilno, da si marsikje najbolj zastarelo in tehnično najbolj sodobno po-

dejata roke. Ne le v Sibiriji, tudi v nepredni bližini Moskva smo videli majhne lesene hišice, ki so že davno odslužile, v katerih pa so zaradi pomanjkanja stanovanj še vedno prebivali ljudje. Na strehah teh hiš so štrlele v zrak televizijske antene.

Narava gnoji sama

Letošnje majske dneve so v Sibiriji lahko izkoristili za spomladanska dela kot že več let ne. Bila je ugodna pomlad. Nekateri kolhozniki so nas spremljali na obširna polja, kjer so orali, branali in sejali žitkrat. Na rahlo nagajeni rebri smo videli štiri traktorje, ki so rezali nekam daleč. Kolhozniki so nam povedali, da je njihovo žitno polje veliko 800 ha. To je res površina, ki ji je lahko kos samo stroj.

Agronom kolhoza nam je razlagal, da je preteklo zimo pri njih zamrznila zemlja do 2 m globoko. To je sama puhlica; led te debele plasti puhlice tako razrahlja in ko pronicata se tajačca se snežnica, je polje kot poenojeno.

Strojno-traktorska postaja in kolhoz

Seveda nas je zanimalo, koliko ljudi ima kolhoz in kako zmorejo vse to delo. Povedali so nam, da imajo samo manjše strojne naprave: poljedelske stroje — traktorje, sejalnice, kombajne pa ima strojno traktorska postaja. Ta je pravzaprav veliko strojno podjetje, ki posoja svoje stroje in strokovnjake kolhozom na svojem področju. Kolhozna uprava je dolž-

na skleniti s strojno-traktorsko postajo pogodbo, po kateri ji zato plača 23% od pridelka. To žito ne dobi strojno-traktorska postaja, pač pa državna odkupna postaja, medtem ko dobijo strojno-traktorske postaje sredstva za svoje poslovanje (za nabavo strojev, plače in druge režijske stroške) od države. Z ostalim pridelkom kolhoz svobodno razpolaga; lahko ga prada na takoznanem kolhoznem trgu ali ga uporabi v kolhozu. V tej obliki država veže kolhoz, da ji odda del svojih pridelkov, razen tega pa — vsaj tako so nam pripovedovali — s tem onemogoči, da bi se kolhozi spremenili v pridobitna podjetja skupine ljudi.

»Ali ne bi bilo prav, če bi vsaj kolhoz imel sam stroje in traktorje?« nam vprašali predsednika kolhoza.

»Seveda, povsod v gospodarstvu nam bi bil traktor potreben.«

Pozneje smo v Moskvi v razgovorih s strokovnjaki ministrstva za kolhoze videli, da se čedalje bolj uveljavlja ta misel, da bi strojno-traktorske postaje opustili in bi namesto njih imel vsak kolhoz svoje stroje. Seveda je vprašanje, ali bi bili potem stroji tako izkoriščeni kot so sedaj; je pa res, da bi bila kmetijska proizvodnja veliko bolj sproščena.

Od malih k velikim kolhozom

Po vsem, kar smo videli v kolhozu v Hamutovki pa tudi potem na potovanju po Azerbejdžanu, bi lahko rekli, da je

pač glede kolhozov tako kot v nekaterih naših zadržanih. Ponekod dobro delajo in imajo kolhozniki velike koristi od njih ter tudi sorazmerno dobro živijo. Drugod pa so kolhozi zaradi nedejavnosti gospodarsko šibki in tam seveda tudi ljudje ne živijo dobro.

Poslednja leta se čedalje bolj uveljavlja težnja, da mora biti kolhoz velik, da mora imeti veliko zemlje. Zato manjši kolhozi stopajo v večje. To terjajo veliki kolhozi pa se le malo razlikujejo od sovjeta, to je od državnega posestva, kjer imajo sovjetozniki prav tako svojo zemljo, svojo plačo, da so sovjetozniki navadno boljše delajo kot kolhozi. To pa je mikavnost, zaradi katere je prav letos nekaj kolhozov prešlo v sovjete.

Ze zdaj je v Sibiriji od Omska do Novosibirska, Irkutska in dalje mnogo stotisoč hektarov žitnih polj; tu so novi bogati rudniki, številne nove tovarne. Pojm Sibirije se je spremenil in kot so nam povedali na rajonskem sovjetu v Irkutsku, ni več daleč čas, ko Sibirija ne bo več pojm za deželo pregnancev, pač pa za deželo naravnih bogastev. Zal je tu in tam še videti sledove starega, z bodečo žico obdane simbole carskih in Stalinovih časov, toda ljudje, ki prihajajo iz vseh krajev Sovjetske zveze semkaj, niso več, kot nekdanj, v glavnem pregnanci, pač pa ljudje, ki so prišli v ta sicer daljni, a vendar lepi svet, da pomagajo spreminiti njegovo življenje.

K o n e c

Radio, televizija in elektrotehnika

Četrni mednarodni sejem radia in telekomunikacij bo prihodnji mesec v Ljubljani

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bo v seriji posebnih razstav, ki jih pripravljajo tu vsako leto, odprt od 7. do 15. decembra sejem radia in telekomunikacij. Sodelovalna bodo številna jugoslovanska podjetja, med njimi tovarne: »Pupin«, »Nikola Tesla«, »Radiozvočnik«, »Jugotehnika«, zavodi »RR« iz Niša, »Telekomunikacije«, »Elektrozveze« in »Institut Jožefa Stefana« iz Ljubljane, »Iskra« in druge.

Razumljivo je, da vlada posebno zanimanje za tuje razstavljavce, ki bodo zavzeli letos velik del razstavnega prostora. Ze sedaj je prijavljenih več znanih tvrdki iz Zahodne in Vzhodne Nemčije, Francije, Švedske, Italije, Češke, Sovjetske zveze itd.

Vsakoletni sejem radia in telekomunikacij dobiva danes, ko radio in televizija vse bolj nezadržno prodirata v svet, vse večji pomen. Vsakokrat ko preko radia poslušamo poročila, objave, nasvete, dnevne novice, vremenske podatke, napotke za zatiranje škodljivcev, oddaje za našo vas in drugo, se zavedamo izrednega pomena, ki ga ima radio na vse gospodarsko, kulturno in politično življenje našega naroda. Z malim obratom gumbar poveže neznatno vasico s širnim svetom. In slovenska televizija, ki bo z novim letom pričela z rednimi oddajami? Koliko je že naprednih kmetijskih združenj in podjetij na Primorskem in drugod, ki so si nabavile televizijski sprejemnik in ga postavile v sindikalne sobe ali druge družabne prostore. Tam se sedaj z veseljem zbirajo njihovi člani, razpravljajo med seboj in o svojih problemih in si v oddajah širijo svoje obzore. Vzgljed, ki je vreden posnemanja!

Na ljubljanskem sejmu bodo prikazani vsi najnovejši dosežki na področju radia, tele-

vizije in elektronskih naprav. Zlasti zanimiv bo oddelček Sovjetske zveze, od katere pričakujejo, da bo razstavila model umetnega satelita. Ta država bo na razstavi prikazala tudi sodoben radio za kraje, ki nimajo električnega toka — radio s pogonom na petrolejko!

Sejem bo v enaki meri zanimiv tudi za naše strokovnjake, ker je v tem času predvidenih več predavanj in posvetov s tujimi znanstveniki, pri čemer bodo predvajani filmi o najnovejših dosežkih na tem področju. Razstava bo gotovo uspešno in plodno srečanje!

nje proizvajalcev in kupcev in bo naši državi veliko pripomogla prav v času, ko si pričakujemo vzpostaviti večkanalno brezžično mrežo, UKV oddaje in televizijo.

Jože Mušič

Francoske petorko so pomrle

Umrla je tudi zadnja od petih deklic-petork, ki so bile 2. oktobra letos rojene v Toulonu (Francija). Mala Mišel je prva prišla na svet, umrla pa je zadnja.

NE GRE MU Z JEZIKA

»Ti, od kdaj pa imajo v Predgradu ob Kolpi pokopališče?«

»Saj ga sploh nimajo!«

»Kako da ne, ko pa Smalcef poroča v časopisu, da so imeli letos zelo lepo spominsko proslavo na pokopališču v Predgradu.«

»I seveda! Ime Stari trg mu najbrž ne gre z jezika.«

Trgovina na tračnicah

Posebni voz, napolnjen z blagom in predmeti iz velikih trgovskih magazinov, vozi sedaj skozi vso Litvunijo (v Sovjetski zvezi). Namen te trgovine v vagonu je, da bi se uslužbenci na majhnih postajah in kmetje lahko oskrbeli z istim blagom, živili in predmeti, kakor prebivalci velikih mest.

Igralci in sodelavci O'Neillove drame »Anna Christie«, s katero bo novomeško gledališče v kratkem gostovalo v Ljubljani. — Režija prof. Tone Trdan.

Prijatelji, berite časnike!

Kar prebere človek v časniku, ga spodbuja k posnemanju. Mnogi ljudje prečitajo zvečer vsa poročila o umorih, vlomih in pustolovščinah enako pazljivo kakor gospodinja vabljuje oglase s kolonialnim blagom, pozneje pa pri kavi razglabljajo o teh zločinih, ko da bi si mislili: »Tole bi pa lahko tudi jaz poskusil!«

Tudi zastrupljevalka, ki je bila oni dan obsojena, ima menda takšno prodorno moč. Moč, znan v vsej ulici, kot bi svoje družine — zmeraj razgrajajoči in tuleči pretepač — je sedel doma pod namizno svetilko in pazljivo bral poročilo o tjeri grozljivi zadevi. Vrli reporter jo je bil opisal z literarno nadarjenostjo in nobene napete podrobnosti ni prezrl. »Marija R. je nakapljala v kavo svoje žrtve nekaj nekaj smrtno tekočine,« je bral mož in brez misli iztegnil roko po skodelici, ki mu jo je ponudila žena. Popil je kavo, pomlaskal z jezikom in dejal ne da bi dvignil pogled:

»Kakšen čuden okus pa ima ta kava?«

»Ko je izpraznil skodelico,« je bral mož dalje, »je vprašal mož Marije R. svojo ženo: »Kakšen čuden okus pa ima ta kava?« toda obtoženka je trčila, da...«

Mož je prestrašeno dvignil glavo. Žena ga je molče in napeto opazovala. V njenem pogledu je bilo nekaj čudnega. Iznemada se je oglasil v njem strašen sum: Vrgel je časnik na tla in vprašal z drhtečim glasom:

»Ali si mi prinešala v kavo strupa?«

»Da,« je odgovorila mirno.

Mož je pričel drhteti po vsem telesu. Medtem ko ga je obilaval mrzel pot in ko ga je v želodcu nekam čudno peklo, je našel v sebi še toliko moči, da je poklical zdravnika. »Na pomoč!« je vpil v telefon. »Zena me je zastrupila!« Tedaj so ga odpeljali v bolnišnico, ženo pa na policijo. Zdravniki so mu izprali želodec, policajci pa so storiли nekaj podobnega z ženinjo dušo. Na dan so prišle vsakršne reči. Z ljubckem je zapravila v drugem mestu sto prihranjenih mark, potem pa je nalila možu v kavo arzenika, da bi se ga odkrivala in da bi lahko sledila glasu svojega srca.

Drugi dan je bila zopet prosta.

Preiskava je namreč pokazala, da je bilo vse to izmišljeno. Ljubčka sploh ni imela. Prihranjenega denarja se ni dotaknila. In v želodcu njenega moža ni bilo niti kapljice arzenika.

»Tudi jaz sem brala poročilo v časniku,« je priznala. Ko je njen mož, ta hišni tiran, dvignil pogled in jo vprašal: »Ali si mi nalila v kavo strupa?«, ji je šinila v glavo misel, da se ji ponuja edinstvena priložnost, da se mu maščuje za vse povske in udarce, kar jih je v zakonu slišala in dobla.

Potem je z zanimanjem opazovala, kako je utvara zameglila njegov pogled, kako so njegova lica pobledele in kako so mu zafele ustnice drgetati. Na policiji je pustila svoji domišljiji prosto pot. V to se je pač spustila in se ni mogla ustavi na pol poti. In morda se ji je nekot že sanjala zgodba o zapravljenih prihrankih in ljubčki v drugem mestu...

Tisti zakonski mož pa že spet sedi doma z današnjim večernikom, nekoliko slaboten in je v občevanju z ženo na moč pohleven. Tako izpiranje želodca namreč ni igra. Razen tega pa — kdo bi si mislil, da je Mina zmožna česa takega? Mož prav gotovo ne.

O, prijatelji, berite časnike!

(Iz »7 dni«)

Živali v vesolju

V drugem umetnem satelitu, ki so ga 3. novembra Sovjeti poslali v višave, se z velikansko brzino in nad tisoč kilometrov visoko v vesolju vozi okrog Zemlje tudi prvo živo

stalo zelo važno vprašanje, ali more živi organizem obstati in kako naj živi nekaj sto kilometrov nad Zemljo, v velikanskem, brezračnem prostoru med Zemljo in drugimi ne-

mraz na zemlji), brez hrane pa lahko živi celo 117 dni. Miši morejo stradati veliko manj, dva tedna, zato pa prenesejo brez zaščitnih sredstev 17 kilometrov višine. In prav na to vzdržljivost živali se učenjaki zanašajo, saj želijo, da njihovi potniki-živali živijo čim dlje, da jim lahko ugotovijo vse spremembe v organizmu, kajti ti podatki bodo izrednega pomena za človeka, ki se bo prvi odtrgal od Zemlje in »zaplavala« v vesoljni prostor. Mnogo takih dragocenih podatkov so rjetski znanstveniki sedaj že prejemajo iz satelita od Lajke.

Kako premagati pospešek

Za polet v vesolje zmanjšani pritisk, ki se pojavi ob dviganju v višino, danes ne pomeni ovire. Brez zaščitnih sredstev (kislika, maske, posebnih oblek) se človek lahko dvigne sedem tisoč metrov visoko. Na višini 18 tisoč metrov se pojavijo v krvi mehurčki, ki povzročajo neznozne bolečine, na višini 24 tisoč metrov pa se tekočina v človekovem organizmu spreminja v paro.

Vendar se je človek doslej dvignil visoko že 30 tisoč metrov. Problem te višine za človeka je tehnika rešila s posebnim kabino, v kateri so isti pogoji kakor na Zemlji. V višinah vlada izreden mraz, nad zemeljskim ozračjem pa visoka temperatura. Toda tehnikom bo nedvomno uspelo zgraditi kabine, ki bodo potnike

Psička Lajka neposredno pred poletom v vesolje

bitje — Lajka, psička eskimske pasme. Po poročilih, ki jih satelit avtomatično pošilja, se Lajka dobro počuti na tej »divji« vožnji, in sovjetski znanstveniki upajo, da se bo psička živa in zdrava vrnila na Zemljo, vsaj tako so konstruirali njeno kabinko v satelitu. Ko bo satelit »samo« kakih 800 km nad zemljo, bodo po radiu sprožili posebni mehanizem, ki bo Lajkino stajico vrgel iz satelita, potem pa bo s padalom pripadrala na tla. Zakaj so uporabili za poskus psa?

Izredne lastnosti psov in miši

Danes, ko so se začele pripravne za polete nad takozvane klasične zračne višave, je po-

besnimi telesi. Tovrstnih poskusov si sploh ne moremo zamisliti brez najboljših človekovih sodelavcev — živali. Njihov organizem, pravijo učenjaki, je podoben človekovemu, in sodijo, da gojijo, ki jih lahko prenese žival, more v večji ali manjši meri prenesti tudi človek. Najpripravnejše živali za raziskovanje višinskih slojev so vsekakor morski prašički, psi in opice. Majhen prostor v raketah je za sedaj težko primeren za večje živali, zato uporabljajo zlasti miši, podgane in morske prašičke. Za večje višine, kjer so pogoji življenja izredno neugodni, pa morajo računati s psom. Kajti pes lahko prenese temperaturo minus 160 stopinj (stokrat več, kot je najhujši

Praktičen možak

4. OKTOBER

1957

● Gornje tri fotografije so bile posnete v veliki višini s preciznimi telekamerami v trenutku, ko so 4. oktobra izstrelili v Sovjetski zvezi prvi umetni satelit. ● Na prvi sliki le v o vidimo celotno raketo kmalu potem, ko je zapustila zemljo. ● Na srednji sliki je kamera ujela trenutek, ko je prva raketa zapustila letalu podoben podstavek, ki jo je ponesel v določeno višino. ● Na desni vidimo tisti del rakete, ki je v višini 800 km »zalučal« satelit v vesolje. Kot beremo, tudi prvi satelit še vedno kroži okrog Zemlje.